Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $7.00
Kopija 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 218 LAISVĖS ANTRAŠAS: 427 LORIMER STREET Telephone: STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Antradienis, Rugsėjo-Sept. 18, 1945 Pavienio Numerio Kaina 5c. Metai XXXV. Dienraščio XXVII.

KRISLAI

Palociai—Darbo Žmonėms. Tai Patvirtino Rooseveltas. Gabrėnai ir Vėl Trentone. Leonas Krzyckis.

Rašo R. MIZARA

Kun. Urbonavičiaus redaguojamas "Darbininkas" susirūpino tuo Morgano palociu, kurį neseniai dvejiems metams išnuomavo Tarybų Sąjungos vyriausybė.

Paminėtieji namai, su daržu ir parku, yra Glen Cove, Long Islande, netoli New Yorko miesto. Jie tarnaus poilsio namais Tarybų Sąjungos įstaigų tarnautojams (kurių čia visuomet esti nemažai) Jungtinėse Valstijose.

"Darbininkas" pasmerkia šį tarybinės vyriausybės žygį, tarytum kas tikėtųsi kun. Urbonavičių tai užgirti, ir lyg jo nuomonė tuo reikalu daug reikštų.

Esą, tai čia ilsėsis komisarai, kuomet "Rusijos darbo žmonės, liaudis (jie, matot, net žodį "liaudis" čia nesibijo pavartoti.—R. M.) turi dirbti ilgiausias valandas, pusbadžiai, skarmalais prisidengę gyventi, be jokių žmogaus teisių, kaip senovės vergai..." (Ai, ai, ai!...).

★ ★ ★

Šitaip rašydamas, kun. Urbonavičius "pamiršta" vieną "mažmožį": tokiais graudžiais verksmais Tarybų Sąjungos piliečio — bus jis darbininkas, inteliektualas ar valstietis — nenugąsdinsi.

To krašto darbo žmonės jau seniai puikiausius palocius, gražesnius negu šis Morgano, naudoja poilsiui. Tuojau po Didžiosios Spalio Revoliucijos, visi carų, kunigaikščių, grafų, fabrikantų ir dvarponių palociai buvo vyriausybės paimti ir juose įkurti **darbininkams poilsiui namai, sanatorijos, mokyklos bei muziejai.**

Tegu kunigas Urbonavičius susijieško prezidento Roosevelto kalbą, sakytą Jungt. Valstijų kongresui tuojau po to, kai prezidentas grįžo iš Jaltos konferencijos.

Velionis Rooseveltas pažymėjo, jog konferencija įvyko buvusiojo caro palociuje, **kuriame po revoliucijos valstiečiai ir darbininkai suvažiuodavo taisyti savo sveikatą!**

Visi gražiojo Krymo carų ir kunigaikščių palociai tarnavo tam tikslui, iki kun. Urbonavičiaus pašlovinto Hitlerio gaujos jų visiškai nesunaikino, arba neapardė.

★ ★ ★

Tuojau po to, kai Lietuvos liaudis nusitarė gyventi tarybišku gyvenimu, visi Kauno ponų palociai, visi Birštono, Druskininkų puikiausi vasarnamiai, visi Vilniaus grafų palociai, visi dvarų "pakajai" perėjo į darbo žmonių rankas ir tarnavo jiems mokyklomis arba poilsio vietomis. Kurių naciai nespėjo sunaikinti, tebetarnauja tam pačiam tikslui ir dabar.

Taigi tonu, kokiu užgiedojo kun. Urbonavičiaus organas, bolševikų jis nesukritikuos!

★ ★ ★

Trentonietis **inž. A. P. Gabrėnas,** užsakydamas vienam asmeniui metams dienraštį Laisvę, rašo man:

"Jau grįžau iš karo departmento darbų ... Mano pareigos baigėsi su š. m. liepos mėnesiu. Dabar vėl dirbu savo sename darbe — New Jersės valstijos kelių departmente.

"Bendrai, viskas sekasi gerai. Mažas, vienerių metų amžiaus Jonukas, gerai auga. Bet turėjau daug darbo atsteigti savo namus, kuriuos nuomininkas buvo perdaug apleidęs. Jei kada jūs ir Eva būsite apie šį kraštą, — užsukite..."

Karo metu inž. Gabrėnas buvo siuntinėjamas iš miesto į miestą svarbiems kariniams darbams dirbti. Jis gyveno

(Tąsa 5-me pusl.)

JUGOSLAVAI REIKALAUJA PRISKIRT JIEM FIUMĖS IR TRIESTO UOSTUS

London. — Jugoslavijos valdžia įteikė užsieninių talkininkų ministerių tarybai reikalavimą, kad pripažintų Jugoslavijai Triesto ir Fiumės uostamiesčius, taip pat Venezia Giulia provinciją ir Cherso ir kitas salas ties Dalmatija. Pirm karo tas vietas valdė Italija.

Sovietų Sąjunga, Baltarusijos ir Ukrainos Sovietų Respublikos ir Lenkijos valdžia remia tą Jugoslavijos reikalavimą.

Jugoslavijos užsieninis ministeris Ivanas Subasičius buvo ketinęs savo siūlymus asmeniniai įteikti talkininkų užsieninių ministerių sueigai. Bet jis neatvyko; jį ištiko paralyžius. Jugoslavų maršalo Tito vyriausybės priešai šneka, tai esanti "diplomat. liga."

Italija nepatenkinta, kad talkininkai žada buvusias italų kolonijas pervesti į Jungtinių Tautų globą. Romos valdžia dėl to duos savo reikalavimus.

Austrų Valdžia Atmeta Sovietų Siūlymą Dėlei Žibalo Pramonės

Viena. — Sovietų vyriausybė siūlė laikinajai premjero Rennerio valdžiai išvien su Sovietais išvystyti žibalo pramon. Zistersdorfo srityje. Sovietai sakė, jog turėtų būti jiem pervesta tos pramonės šėrų dauguma, kurią vokiečiai turėjo.

Anglijos ir Amerikos paveikta, Austrijos valdžia nepriėmė Sovietų sumanymo ir siūlė neribotam laikui atidėti tą klausimą.

Sovietų vyriausybė priminė šį Potsdamo-Berlyno konferencijos tarimų punktą:

"Didžiosios Britanijos ir Jungt. Valstijų valdžios atsisako nuo atlyginimo dalių iš vokiečių įmonių, kurios yra rytiniame užimamos Vokietijos ruože, taip pat ir nuo vokiečių turtų Bulgarijoj, Suomijoj, Vengrijoj, Rumunijoj ir rytinėje Austrijoje."

Potsdamo konferencija pripažino Sovietam tuos turtus, kaip dalį karinių atlyginimų iš vokiečių. Austrijos valdžia atsakė, kad Potsdamo tarimas nepaliečiąs Zistersdorfo žibalo įmonių.

Abejojama apie Rinkimų Laisvę Argentinoj

Buenos Aires. — Argentinos vice-prezidentas, diktatoriškas pulkininkas Peron sakė armijos oficieriam, kad ateinantieji prezidento rinkimai būsią "švarūs." Tuo tarpu pats Peronas peršasi į prezidentus ir mobilizuoja fašistinę mašineriją jam išrinkti.

Generolas de La Colina, karštas Perono rėmėjas, savo kalboj užreiškė, kad Peronas esąs Argentinos "išganytojas" ir būsias visos Pietinės ir Vidurinės Amerikos "apsaugotojas". Jis tvirtino, kad Peronas bus išrinktas prezidentu, "nežiūrint, kiek tatai lėšuotų, ir nepaisant, kas dėl to turėtų nukentėti."

Japonai, pagaliau, užleido anglam Hong Kongą.

Vokiečių Komunistų ir Socialistų Mitingai Jankių Ruože

Frankfurt prie Mainzo. — Sekmadienį įvyko pirmieji komunistų ir socialdemokratų masiniai susirinkimai amerikiečių užimtoje Vokietijos dalyj. Po kelis tūkstančius vokiečių susirinko Frankfurto teatre ir biržoje.

Komunistų mitinge kalbėjo Walter Fisch. Jis pabrėžė reikalą išravėti nacius ir jų įtaką iš civilių valdybų, pagreitinti atstatymą išbombarduotų sričių, pagerinti maisto patiekimą, panaikinti juodąją rinką ir įvesti žodžio ir spaudos laisvę.

Socialdemokratų susirinkime Franz Ulrichas ir prof. Louis Berstraesser atžymėjo reikalą perauklėti vokiečius iš nacių įtakos į demokratinį nusistatymą; sakė, jog tai bus sunkus darbas.

SUIMTA 47 KARINIAI JAPONŲ PIKTADARIAI

Tokio. — Amerikiečiai suėmė jau 47 japonų vadus, kaipo didžiuosius karinius kriminalistus. Suims dar apie 250 japonų karinių nenaudėlių.

KLAUSIMAS FRANCŪZŲ RINKIMŲ VAJUJE — UŽ AR PRIEŠ GEN. de GAULLE

Paryžius. — Po keleto dienų įvyks rinkimai Francijos apskričiuose, o spalių 21 d. bus visuotini seimo rinkimai. Žymiausias rinkimų vajaus klausimas yra — už ar prieš generolą de Gaulle ir jo kandidatus?

Stipri radikalų partija eina su komunistiniais piliečiais prieš de Gaulle. Socialistai ir mažas katalikų respublikiečių judėjimas stoja už de Gaulle.

De Gaulle'o priešininkai smerkia jo planą sudaryti vakarinių Europos šalių bloką Anglijos vadovybėje. Jie nurodo, kad jeigu tas planas būtų įkūnytas, tai Francija nustotų nepriklausomybės. Jie taip pat įspėja, jog vakarinių kraštų blokas būtų atkreiptas prieš Ameriką ir Sovietų Sąjungą, ardytų talkininkų vienybę ir gręstų taikos suardymu.

De Gaulle neseniai atsisakė pasimatyt su darbo unijų ir kitų demokratinių organizacijų pasiuntiniais, kuomet jie atvyko protestuot prieš generolo de Gaulle nustatytą nedemokratinę rinkimų tvarką. Dėl to žmonių balso nepaisymo išleido bendrą protesto pareiškimą komunistai, Generalė Darbo Unijų Sąjunga, radikalai, socialistai ir Žmogaus Teisių Sąjunga.

PAGERINIMAI RAUD. ARMIJOS KARININKAMS

Maskva. — Sovietų vyriausybė paskyrė savo armijos oficieriams daugiau ir įvairesnio maisto, priedan prie racionuoto oficierių maisto, ir paliuosavo juos nuo karinių taksų. Vyriausybės įsakymu, Raudonosios Armijos generolai ir pulkininkai taip pat gaus nuolatinius pataranutojus-kareivius (dienščikus).

Raudonoji Žvaigždė, Sovietų kariuomenės laikraštis, sako, jog aukštieji oficieriai dabar gaus daugiau laiko karinėm pareigom. Kol jie neturėjo patarnautojų, tai laiką gaišindavo kasdieniniai rūpesčiai dėl asmeninių reikalų.

Sovietinė spauda pabrėžia, jog turi būti nuolat ir rimtai lavinama kariuomenė kovos prievolėms.

Pirmiau visi Raudonosios Armijos nariai, pradedant nuo eilinių kareivių ir baigiant generolais, turėjo bendrus kliubus. Paskutiniu laiku vyriausybė leido steigti oficierių kliubus, atskirus nuo kareivių; sako, to reikalauja skirtingi kareivių ir oficierių uždaviniai ir nelygus išsilavinimo laipsnis.

Raudonarmiečiai Konfiskuoja Nacių Raštus

Berlin. — Maršalas Žukovas įsakė vokiečiams rytinėje Vokietijos pusėje surinkti ir atiduoti raudonarmiečiams visas naciškas knygas ir kitus fašistinius leidinius. Taip pat įsakyta atiduoti prūsiško militarizmo raštus ir spausdinius, atkreiptus prieš bet kurią Jungtinę Tautą.

Atomine Bomba Išbandys Japonų Karo Laivą

Tokio. — Amerikiečiai paleis atominę bombą į sužalotą Japonijos karo didlaivį Nagato, 35,000 tonų. Jis bus iš Yokohamos uosto ištemptas už 500 mylių nuo kranto. Karininkai ir spaudos korespondentai stebės, kas atsitiks tam laivui nuo atominės bombos. Jis buvo įvairiais atvejais pultas 500 amerikinių lėktuvų, bet vis neskendo.

Veteranų Aprūpinimas Sovietų Sąjungoje

Maskva. — Raudonoji Žvaigždė rašo:

"Vakarinių kraštų literatūroje randame daug karčių puslapių, kur aprašoma liudnas likimas Pirmojo pasaulinio karo veteranų: jie iškrito iš normalaus gyvenimo, kai tik šaudymas apsistojo. O socialistinėje (sovietinėje) visuomenėje gyvųjų žmonių aprūpinimas yra vyriausias šalies įstatymas."

Argentina Varžo Žinias Į Jungtines Valstijas

Buenos Aires, Argentina. — Cenzūra atmetė Associated Press pranešimą apie ginčus tarp laivyno ir oro jėgų vadų, nors birželio mėnesį Argentinos valdžia buvo pasižadėjus nevaržyt pranešimų į Jungt. Valstijas.

ANOT MACARTHURO, UŽTEKS 200,000 JANKIŲ JAPONIJAI UŽIMTI

Tokio, rugs. 17. — Generolas MacArthur sakė, jog per šešis mėnesius į Japoniją atvyks iki 200,000 Amerikos karių. Jeigu japonai taip klausys amerikonų, kaip iki šiol, tai, girdi, ir užteks to skaičiaus visai Japonijai užimti.

Fašistų Ašies Turtų Sąrašai

Gen. MacArthur liepė japonų premjerui Higashi-Kuniui, kad per 15 dienų pristatytų sąrašus visų talkininkiškų turtų, kuriuos japonai užgrobė, ir apyskaitas visų Japonijoj esamų nuosavybių, kurios priklausė Vokietijai, Italijai, Bulgarijai, Suomijai, Thailandui, Rumunijai ir Vengrijai arba šių kraštų piliečiams.

Gen. MacArthur patvarkė, kad amerikonų oficieriai nevestų jokių derybų su japonais, o tiktai duotų jiem įsakymus. Kartu jis griežtai uždraudė savo kariams broliauti su japonais.

Naciai Argentinoj Tebekursto Prieš Jungtines Valstijas

Buenos Aires. — Jungtinių Valstijų ambasadorius, Braden, pirm išvykdamas iš Argentinos atgal į Washingtoną, sakė amerikiniam korespondentui, kad naciai Argentinoje veikliai kursto žmones prieš Jungt. Valstijas:

"Visur ir kasdien mes susiduriame su įtemptomis nacių ir jų pastumdėlių pastangomis ardyti draugiškumo ryšius" tarp Lotynų Amerikos ir Jungtinių Valstijų. "Tam jie naudoja senąjį obalsį prieš jankių imperializmą. Naciški gaivalai čia tebėra labai pavojingi. Jeigu jie nebus panaikinti, greš rimtas pavojus ateityje."

Ambasadorius Braden pažymėjo, kad milžiniška argentiniečių dauguma yra Amerikos ir Jungtinių Tautų draugai. Bet diktatoriška jų Farrellio-Perono valdžia tebevaro fašistinę politiką prieš Jungtines Valstijas.

(Prez. Trumanas neseniai paskyrė Braden ą valstybės sekretoriaus padėjėju santykiams tarp Jungtinių Valstijų ir Lotyniškos Amerikos kraštų.)

Daug Francūzų Serga ir Negali Dirbti Nuo Išbadėjimo

Paryžius. Dešimta dalis Francijos darbininkų serga ir negali dirbti. Juos nusilpnino nedavalgymas.

Valdžia primoka apie 22 bilionus frankų per metus ūkininkams ir kitiems maisto produktų gamintojams — primokėjimais stengiasi juos paskatinti daugiau valgių gaminti. (Frankas dabar apie puspenkto amerikinio cento.)

Tie pinigai išrenkami taksais. Mokėdami tokius taksus, darbininkai mažiau tegali maisto pirkti. Valdžia, iš savo pusės, kas savaitę spausdina daugiau popierinių pinigų ir taip dar labiau puldo jų vertę.

Višta Paryžiuj dabar lėšuoja puspenkto dolerio.

Kariuomenės Demobilizacija Sovietuose

Maskva. — Sovietai paleidžia iš karinės tarnybos visus vyrus iki 42 metų amžiaus.

Karinių reikmenų užsakymai sumažinti, bet jų gaminama tiek, kad užtektų krašto saugumui ginti bet kada, kaip rašo Pravda, Sovietų komunistų organas.

Netyčia Nušovė Amerikos Lėktuvą Korejoj

Tokio. — Amerikos bombanešis B-29, be pranešimo sovietinei vyriausybei, nešė maisto ir medikalių reikmenų rugp. 29 d. numesti amerikiečiams belaisviams į Kinan stovyklą, jau Raudonosios Armijos užimtoj Korejos srityj. Pakilę keturi sovietiniai lėktuvai nušovė bombanešį, palaikydami jį japonišku lėktuvu. Visi 12 lakūnų sveiki nusileido žemyn.

Gen. MacArthur protestavo Sovietams. Raudonosios Armijos komanda tuoj atsiprašė, apgailestaudama tą įvykį kaip klaidą.

Chinai sugrąžins amerikonam ir anglam miestines pramones Shaghajaus didmiestyje, Chinijoje.

Pažangieji Francūzai Smerkia Generolo de Gaulle Vakarinių Valstybių Bloką

Vakarinių Europos Kraštų Sąjunga Būtų Atkreipta Prieš Ameriką ir Sovietus; Pražudytų Francijos Nepriklausomybę

Paryžius. — Laikinasis Francijos prezidentas gen. de Gaulle siūlė Francijai sudaryti vieną vakarinių valstybių bloką su Anglija, Holandija, Italija, Belgija, Vakarine Vokietija, Ispanija ir Portugalija. De Gaulle pirm keleto dienų sakė paryžiškiam New Yorko Times korespondentui, jog Anglija turėtų vadovauti tam šalių blokui.

Generolo de Gaulle planą plačiau išdėstė francūzų žurnalas Ekonominė ir Socialė Apžvalga. Šis žurnalas sako:

"Anglija turi paimti demokratinių vakarinių tautų vadovybę ir ji privalo tapti teisingu piniginiu jų verslininku", ypač užsieninei prekybai.

Gen. de Gaulle atranda, kad vakarinių tautų blokas, girdi, būtų Francijai naudingas ne tik ūkiniais, bet ir politiniais sumetimais.

Francijos komunistai ir šiaip pažangūs tautiniai sluoksniai peikia tokį generolo de Gaulle sumanymą. Jie sako: jeigu tas sumanymas būtų įvykdytas, tai Francija netektų finansinio savarankumo, pasivergtų Anglijos bankininkam, faktinai nuostotų politinės nepriklausomybės ir atsidurtų Anglijos globoje.

To plano kritikai nurodo, jog vakarinių valstybių blokas iš esmės būtų atkreiptas prieš Sovietų Są-

(Tąsa 5-me pusl.)

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — D. M. Sholl
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.50
United States, six months	$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Fordas "Sustreikavo"

Henry Fordas paskelbė paleidžiąs iš darbo 50,000 darbininkų ir tuo būdu sulaikąs visą automobilių gamybą savo fabrikuose — Detroite ir kitur.

Kas žino Fordą, kas jį pažįsta kaipo organizuotų darbininkų neapkentėją, gerai supras šito jo žygio tikslus: jam rūpi suskaldyti Jungtinę Automobilių Darbininkų Uniją, jam rūpi nukapoti darbininkams algas.

Uždarydamas fabrikų duris, Fordas pareiškia, jog tai daręs dėl "neatsakomingų darbininkų grupių" žingsnių. Jis atsisakė plačiau paaiškinti, ką tai reiškia, ką jis turi galvoje.

Atrodo, jog dabar, po karo, kai kapitalistai negauna iš valdžios riebių "pridėčkų", kai valdžia jų nekontroliuoja, jie ruošiasi pradėti ofensyvą prieš darbininkus. Jiems rūpi suardyti arba susilpninti darbininkų unijas; jiems rūpi nukapoti jiems algas. Štai, kas slepiasi už šito Fordo "streiko" nugaros!

Netenka nei sakyti, kad darbininkai metamą jiems kapitalistų pirštinę privalo priimti šaltai ir pasirįžusiai. Vienybė jų eilėse — pirmutinis dalykas, šiuo metu būtinas, jei nori laimėti.

Darbininkai neprivalo atsisakyti nuo savo reikalavimų pakelti jiems algas, kurios turi būt pakeltos, jei norima išlaikyti žmoniškesnis gyvenimo lygis.

Šitaip elgiasi "laisvasis verslas", kuriuo kadaise taip pasitikėjo net tūli komunistai (Browderis)!

Vokiečių Tautinėje Grupėje

Praeito šeštadienio Daily Workeryje rašo straipsnį vienas žymus amerikietis-vokietis, Hans Berger'is. Jis gerai pažįsta vokiečių tautinės grupės gyvenimą Amerikoje; jis toje grupėje veikia ir josios reikalais sielojasi.

Hans Berger'is nurodo, jog po Potsdamo konferencijos vokiečių tautinėje grupėje reakcininkai pradėjo naują "ofensyvą" prieš Jungtines Tautas, skelbdami, būk toji konferencija pasimojo visiškai sunaikinti vokiečių tautą. Kadangi demokratiniai nusiteikę, progresyviškieji vokiečiai, daugelyje vietų beveik nieko neveikia, apsileidę, tai visokiems buvusiems hitlerininkams atsiranda plati dirva mobilizuoti amerikiečius-vokiečius reakcijai. Rašytojo nuomone, reakcininkai, fašistai ir jų artimieji vokiečiai, savo tokia taktika ruošia dirvą būsimiesiems krašto rinkimams, kuriuose republikonai bandys vokiečius pasigauti ant savo politinės meškerės.

Berger'is nurodo, kad progresyviškųjų amerikiečių - vokiečių pareiga turi būti supažindinti vokiečių mases su tuo, kas dabar darosi Vokietijoj, — Vokietijoje, kur pažangioji visuomenė — socialmokratai, komunistai, krikščionys demokratai ir liberalai, kurių partijos laisvai veikia Tarybų Sąjungos kontroliuojamoj Vokietijos dalyj — aiškiai ir viešai pripažįsta, jog Potsdamo konferencijos nutarimai Vokietijos klausimu yra teisingi ir pilnai priimtini visai vokiečių tautai. Tik veikdama pagal tuos nutarimus, vokiečių tauta atsimokės kitoms šalims, kurioms hitlerininkai padarė tiek daug baisių nuostolių, ir ilgainiui atsistos laisvųjų tautų draugėn.

Kas darosi pas vokiečius, tas pats darosi ir pas lenkus: lenkai reakcininkai mulkina savo pasekėjus, organizuodami juos prieš naująją Lenkiją, kuri, girdi, "atidavusi Lenkijos plotus bolševikams" ir pati patekusi Tarybų Sąjungos "verge." Vis tai pylimas vandens ant fašistinio malūno.

Pas lietuvius — tas pats, kaip ir pas lenkus ir vokiečius. Šičia reakcininkai, visoki fašistai ir jų talkininkai klerikalai ir socialistai, skleidžia nešvarią propagandą, puldami Tarybų Sąjungą dėl Lietuvos, kurios liaudis nusitarė gyventi tarybiniu gyvenimu! Juos globoja Hearstai, Reynoldsai ir kitoki reakcijos pilioriai.

Kaip pas vokiečius, taip ir pas lenkus, taip pat ir pas lietuvius pažangioji visuomenė privalo juo smarkiau kovoti keliantį galvą fašizmą ir reakciją.

Tuo reikalu teks plačiau pakalbėti Antrajame Amerikos Lietuvių Demokratiniame suvažiavime, kuris įvyks š. m. lapkričio mėn. pabaigoje Pittsburghe.

Dėl Kanados Himno ir Vėliavos

Kanadiečių Liaudies Balsas rašo:

"Šioj federalio parlamento sesijoj iškeltas sumanymas, kad Kanada turėtų savo vėliavą, himną ir tautybę. Su tuo nenorima išbraukti Kanadą iš britiškų tautų draugijos ir panaikinti visus ryšius su Britanija. Šale Kanados vėliavos ir himno, bus taip pat britų imperijos vėliava ir himnas. Reikia pasakyti, kad tai labai senai pribrendęs reikalas.

"Nežiūrint to, kad Kanada yra britų tautų draugijos narė, vistiek ji yra atskira valstybė. Ji turi savo federalę valdžią, savo diplomatus užsieniuose ir t.t. Santykiai su Britanija daugiau simboliški, negu organiški. Už tai ji turi turėti savo vėliavą, savo himną ir savo tautybę.

"Kanados himnu turėtų būti "O Canada." Tai labai graži giesmė. Ji giedama labai dažnai, kaip Kanados himnas. Ko reikia, tai užtvirtinti, padaryti oficialiu Kanados himnu. Kas liečia vėliavą, tai jos sudarymą reikia pavesti tos rūšies specialistams ar autoritetams.

"Tautybės klausimu, visi Kanados gyventojai turi būti kanadiečiai. Dabargi, kad ir jau kelintos kartos kanadietis, vistiek skaitomas britų subjektu, pavaldiniu. Kanadiškos tautos nėra. Kad ir Kanadoj gimęs žmogus, jis vistiek ne kanadietis. Darant kokį dokumentą, negalima žymėti, kad esi kanadietis.

"'Kanados rolė šiame kare ir aplamai jos savistovumas reikalauja, kad ji turėtų ne tik savo vėliavą ir himną, bet ir tautybę, kad jos žmonės galėtų vadintis kanadiečiais, kokiais jie tikrenybėje yra.

"Yra, tačiau, tokių, kurie tam labai priešingi. Jie mano, kad toks sukanadėjimas sumažins kanadiečių simpatiją Britanijai. Tai, žinoma, klaida, nesupratimas. Kandiečių simpatija Britanijai paeina visai iš kito šaltinio. Be to, beveik pusė Kanados žmonių ne britai. Jie niekad nebus britais. Bet jie gali būti 100 nuošimčių kanadiečiais. Faktinai jie skaito save tokiais. Jie nori būti tokiais."

26 Metai USA Komunistų Partijai

Šį mėnesį sukanka lygiai 26-ri metai, kai įsikūrė Jungtinių Valstijų Komunistų Partija, darbininkų klasės partija, kovojantį už geresnį darbo žmonėms gyvenimą šiandien ir už šviesesnį, laimingesnį rytojų.

Šiam svarbiam įvykiui atžymėti ši partija New Yorko mieste ruošia didžiulį masinį mitingą **rugs. 18 d.** Jis įvyks erdviajame Madison Sq. Gardene. Vyriausiuoju kalbėtoju bus partijos pirmininkas, **Wm. Z. Foster;** bus ir koncertinė programa.

Gyvename nepaprastą laikotarpį, kai mūsų krašte plečiasi streikai ir kapitalistų skelbiami "lokautai."

Kapitalistai, prisiplėšę bilijonus dolerių karo metu, dabar rįžtasi sunaikinti darbo unijas ir nukapoti darbininkams algas; pastarieji, aišku, kovoja už išlaikymą sau ir visam kraštui žmoniškesnio gyvenimo lygio.

Šiame masiniame mitinge kalbėtojai, Komunistų Partijos vadai, dėstys savo pažiūras link visos padėties, aiškindami, ką darbininkai privalo daryti, kad apsaugoti savo elementarinius gyvenimo pareikalavimus.

Dėl to svarbu kiekvienam nuvykti į šį masinį mitingą.

Rekordas jo paties balso jam pasiskelbiant pronacių vyriausybės viršininku pakartotas teisme, nustelbė iki tol buvusį pasipūtusį ir drąsų Norvegijos išdaviką Vidkun Quisling. Jisai čia matomas įeinant į teismabutį Oslo mieste, kur jį nuteisė mirtin už savo šalies išdavystę ir padėjimą naciams kankinti ir žudyti Norvegijos žmones. Jį lydi sargybiniai. Jam nepavyko paspruk-ti nuo Norvegijos žmonių, kaip kad tūliems Lietuvos Kvislingams pavyko paspūkti su Hitlerių Vokietijon ir dabar ruošiasi atvykti Amerikon čionai virti fašistinę smalą.

LYGIOS DARBO PROGOS

Karo laike vis daugiau ir daugiau amerikiečių pradėjo matyti, kad diskriminacija prieš Amerikos piliečius dėl rasės, tikybos arba tautinės kilmės — diskriminacijos, kurios savaimi nepripažysta pagrindinės žmonijos teisės — įvedė sąlygas tikrai pavojingas tautinei gerovei. Dėtos pastangos, ypač darbo dirvoje — New Yorko valstijoje praeitą žiemą pravestas įstatymas užbaigti diskriminacijas darbuose. Federal Fair Employment Practice Committee (FEPC), nors laikinai, sustabdė darbo diskriminaciją karo kontraktų industrijoj, kad tautos jėgos būtų iki aukščiausio laipsnio sunaudojamos.

Negrai, kurie sudaro dešimtą dalį mūsų gyventojų, labiausia reikalavo apsaugos. Per vieną metą 80% visų skundų, pasiųstų į Fair Employment Practice Committee, buvo dėl diskriminacijos prieš negrus. Tikybinė diskriminacija sudarė 9%. Daugiausia skundų gauta nuo žydų. Tautinės kilmės diskriminacija pakreipta į meksikiečius - amerikiečius. Nors skundų atėjo ir nuo italų, vokiečių, slavų darbininkų, chiniečių, japonų - amerikiečių, ir kitų.

Nežinome, ką New Yorko valstija daro kaslink gautų skundų, nes jos darbų diskriminacijos įstatymas jėjo galėn tik praeitą vasarą. Bet Fair Employment Practice Committee buvo įsteigtas 1941 m. ir savo neseniai išleistame "First Report" (nuo liepos 1943 m. iki gruodžio 1944 m.) duoda savo patyrimus apie darbo problemas, kurios liečia Amerikos darbininkus, kurie priklauso prie mažumų grupių.

Fair Employment Practice Committee neturi teisės priversti žmones nediskriminuoti. Jo mažas štabas darbininkų bando perkalbėti, įtikinti. Visi skundai atsargiai studijuojami. Iš beveik 6,000 skundų per 18 mėnesių, kuriam laikui raportas išduotas, apie 60% negalėjo įrodyti jokios diskriminacijos. Visi kiti atsitikimai pasekmingai užbaigti.

1723 pasekmingai užbaigti atsitikimai reprezentavo įvairių rūšių diskriminaciją. Pietų laivų kompanijos pradėjo samdyti negrus darbininkus plieniniams darbams, ir balti darbininkai sutiko dirbti kartu su juodais produkcijos linijoj. Rytų išdirbėjai labai komplikuotų karo mechanizmų patyrimu rado, kad negrai irgi galėjo atlikti atsakomus darbus. Valdžios įstaigos priėmė mažumų grupių darbininkus Civil Service darbams. Unijos davė įsakymus vietiniams skyriams išnaikinti diskriminacijas.

Svarbus žygis buvo darbdavių nusistatymas sutvarkyti darbą, kad žydai ir kiti tikintieji žmonės galėjo užlaikyti savo šventes ir kitus tikybinius įpročius. Karo įstaigose, kur rasiniai nesutikimai uždarė įstaigas, streikuojantieji prikalbinti grįžti prie darbo, kol viskas sutvarkyta.

Pagal FEPC raportą, visi išrišimai įvykdinti derybomis. Ir per 18 mėn. periodą, Komitetas laikė tik 12 viešų išklausymų, kada visi liudininkai sušaukti ir gavo progos išsiaiškinti.

Sekantieji du atsitikimai parodo, kaip FEPC veikia. Birželio mėnesyj, 1944 m. FEPC New Yorko ofisą aplankė žmogus, kuris kreipėsi prie vienos karo įstaigos ir kiekvieną kartą darbas jam buvo atsakytas priežastimi — jis buvo žydas. Jis pirmiau dirbo Brewster Kompanijai ir buvo gero patyrimo žmogus.

FEPC kreipėsi prie tos kompanijos viršininko, kuris pilnai ištyrinėjo visą reikalą. Už kelių dienų šis žmogus pranešė FEPC, kad jis buvo pasamdytas ir pilnai patenkintas.

Kita kompanija Philadelphijoje, Penn. įsakymą pasiuntė į United States Employment Service prašymą tik "baltų" darbininkų. FEPC sužinojo apie šį prašymą ir tuoj pradėjo tyrinėjimus. Pasiuntė specialių agentų į tą įstaigą ir rado visokių nesusipratimų. Vieną kartą, kada ta kompanija pasamdė juodų darbininkų, visi balti atsisakė dirbti. Bet po kelių susirinkimų ir išdėstymų visų darbininkų teisių, ir tt. viskas ramiai užsibaigė, ir kompanija pradėjo lavinti negrus.

FEPC buvo įsteigtas karo laiku. Nieks nežino, kaip ilgai karo stovis egzistuos. Bet darbininkų lygių teisių klausimas yra toks svarbus taikos laike kaip ir karo. Ir pastangos buvo dėtos paskutiniame Kongrese įsteigti FEPC kaipo pastovią įstaigą. Pats prezidentas Trumanas prašė Kongreso priimti reikalingą legislaciją, bet jis pertraukė posėdžius be apsvarstymo šio svarbaus reikalo.

FLIS—
Common Council.

Naujo Laisvei prenumeratoriaus gavimas niekad nėra pervėlus darbas; pakalbink savo pažįstamą, savo kaimyną, kuris dienraščio dar neskaito, užsisakyti Laisvę!

Maža Lietuvių Tautelė, Bet Niekšais Gana Turtinga

Tai baisioji žmonijos plėga, antras pasaulinis karas, pasibaigė! Nustojo ir bomberių griaustiniai ore, tankų riaumojimai, patrankų, kanuolių baubimas. Karas pasibaigė, bet jis paliko žmonijai iki šiol negirdėtus, nematytus baisius savo pėdsakus. Jis paliko sugriautus, išdegintus miestus ir kaimus nuniokiotus kareivių, nutryptus derlingus laukus, baisias tankų vikšrų žymes, minosvaidžių išraustas duobes, gilias tranšėjų grabes, kareivių palapines, urvus. Jis nusinešė milijonus brangiausių sveikiausių jaunuolių, skaisčiausių žmonijos žiedų gyvybių. Jis be laiko nuvarė į kapus tūkstančius visai nekaltų civilių žmonių. Ir paliko baisiai išvargintus ir apiplėštus tuos, kurie liko gyvi.

Ši žmonių karta, kuriai buvo lemta tą viską pergyventi ir iškentėti, nepamirš iki savo grabo lentos, ir apie šį karą savo ateinančiom kartom daug-daug ką papasakos ir parašys. O už vis daugiausia galėtų tą padaryt vokiečių kareiviai, kurie dalyvavo hitlerininkų plėšikų, žmogžudžių, pulkuose. Kada jie jau bus perauklėti, sužmoninti, žinoma, dauguma iš jų neišdrįs — gėdysis atidengti naujai kartai tokius pasibaisėtinus piktus savo darbus tose šalyse, per kurias jų karo mišina persirito. Ne visi drįs prisipažinti žudyme ir kankinime nieko nekaltų žmonių. Bet tenka būti tikriems, kad už dešėtkų metų žmonija žinos viską: bus ir tokių vokiečių, kurie be gėdos, nedvejodami viską papasakos: arba juodu ant balto paliks užrašyta savo jaunajai kartai nuoširdžiai, teisingai. Tik tuomet prieš žmonių akis atsistos pasibaisėtini antrojo ir gal paskutinio karo vaizdai.

Nors maža mus lietuvių tautelė, bet niekšais, išdavikais yra gana turtinga. Kaip pačioj Lietuvoj, taip Amerikoj, dabartiniu tragiškiausiu Lietuvos liaudžiai laiku gerą išdavystės pavyzdį duoda končiniai klerikalai ir grigaitiniai socialistai, jau neskaitant smetonininkų. Šituos aš "pateisinu" kaipo keršytojus Lietuvos liaudžiai, nes jie buvo visogaliai, valdytojai ir geri kyšininkai. Jiem tuomet buvo pasakiškas rojus Lietuvoj. Jie pūtėsi ir tuko liaudies ašaromis ir krauju. Užtad jie turi "teisę" keršyti žmonėms, kurie susipratę staiga atėmė, atlupo nuo jų snukių kvepiančią dešrelę. O visus savo skriaudėjus pasiuntė į šąšlavyną.

Bet kokią teisę turi niršt ant tos liaudies Grigaitis, Šimutis, Urbonavičius, Prunskis, Končius ir kiti jų kamarotai? Juk Grigaitis niekad nebuvo jokis Smetonos valdininkas. O kiti yra kunigai, vadinami Dievo tarnais. Jie turėtų savo parapijonų dušeles "nuo velnio" žabangų saugoti ir visai nesikišti į politiką. O žiūrėkit, kas darosi. Tik todėl, kad Lietuvos iki grynam kaului nualinta liaudis pasirinko teisingą tarybinę tvarką, tai klerikalai, smetonininkai, tautininkai, socialistai, visi tapo mirtinais Lietuvos priešais ir sudaro vieną chorą jos šmeižime. Taip bjauriai, taip neteisingai, be jokios gėdos, be sąžinės graužimo, dabartiniams jos valdininkams primesdinėja visokius piktus darbus, kurie ištikrųjų jiems patiems priklauso. Tai yra lygiai toki pat priešai tarybinės Lietuvos liaudžiai, kaip buvo hitlerininkai Vokietijos liaudžiai.

Liaukitės, prabaščiai, šmeižę tuos brangiausius Lietuvos sūnus ir dukros,— milijoną kartų brangesnius už jus... juk jie nuo jūsų niršimo į krūmus slapstytis neišbėgios. Jums jau niekada neteks Lietuvos liaudį išnaudoti savo pilvui!...

Susninkų Jurgis.

Scranton, Pa.

Šią vasarą Scrantono pažangios draugijos nesurengė jokio pikniko. Mat, parko savininkas pastatė tokias išlygas, kurias negalima buvo priimti. Taip ir nieko neįvyko. Bet draugai nenuleido rankų. Kiek pirmiau LPTK buvo pasibrėžęs nupirkti 100 naujų, šiltų siutukų dėl Lietuvos vaikučių. Taigi, draugai ir draugės griebėsi už darbo: patys aukavo ir kitus ragino. Iki šiam laiku jau suaukauta-surinkta virš $250, už kuriuos nupirkta 50 siutukų. Aukavusių surašą komitetas neužilgo patalpins spaudoj. Gerai, kad draugai ir draugės tuomi reikalu rūpinasi. Ypatingai pasižymi savo darbštumu draugė Geležauskienė.

Rugsėjo 30 d. LPTK rengia vakarienę Meškūno salėj, 134 W. Market St., pradžia 5 val. po piet. Visas pelnas skiriamas dėl nupirkimo siutukų. Už tai pageidaujama, kad kuodaugiausia publikos atsilankytų, kad tuom pagelbėti Lietuvos vaikučiams. Būtų labai gražu, kad taptų įvykdintas pasibrėžtas planas, kad Lietuvos vaikučiai apturėtų nuo Scrantono žmonių visą šimtą šiltų siutukų (Snow Suits). *Nugirdęs.*

Elizabeth, N. J.

Serga mūsų draugas Dominikas Krutis, savo namuose, 237 Atlantic St. and 2 aukšto. Kam pavelina laikas, malonėkite aplankyti. Aš nuo savęs linkiu greitai pasveikti.

Vieną gražią dieną, turėdamas laiko, su malonia kompanija, sumaniau aplankyti draugus Anną ir Joną Uleskius, naujoj jų gyvenimo vietoj.

Naujoji vieta gera, namas ir sykiu biznis, prie gero kelio, tik 3 mylios nuo Easton, Pa.

Jeigu pasitaikys kam važiuoti tuo keliu, tai prašoma sustoti, kur galima pasivaišinti skaniais valgiais ir gerais gėrimais. Drg. Uleskienė gerai išsilavinus pagaminti skanius valgius, o kas atsilankys pas juos, tai persitikrins.

Uleskių biznis yra ant 28-to kelio, važiuojant į Phillipsburg, N. J., kuris nuo Eastono atidalytas tik upės. Jų antrašas: John Uleski, R. D. No. 1, Phillipsburg, N. J.

Antanas Stripeika.

"LAISVĖS"
Koncertas
Lapkričio-Nov. 11
LABOR LYCEUM
BROOKLYN, N. Y.

KAS TAI YRA TSRS?

Rašo S. Pupeikis

Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga arba kaip įprasta vadinti, Tarybų Sąjunga, o trumpiau TSRS, yra vienintelė pasaulyje sąjunginė socialistinė valstybė.

Stalino Konstitucijos 1 straipsnyje yra pasakyta "Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga yra socialistinė darbininkų ir valstiečių valstybė".

Tarybų Socialistinė valstybė skiriasi nuo buržuazinių valstybių tuo, kad buržuazinėse valstybėse viešpatauja kapitalistai ir bankininkai, stambūs namų savininkai ir žemvaldžiai. Ten beteisiai darbininkai ir valstiečiai skursta ponų engiami.

Mūsų socialistinėje valstybėje darbininkai dirba fabrikuose ir įmonėse be kapitalistų. Valstiečiai dirba laukuose be ponų, be dvarininkų. Mūsų valstybėje nėra išnaudotojų klasės, žmogus neišnaudojamas žmogaus. Valstybę valdo žmonės iš liaudies.

Dabartiniu metu Tarybų Sąjunga —sąjunginė daugiatautė valstybė —susideda iš 16 sąjunginių tarybinių socialistinių respublikų, kurios savo ruožtu sudarytos iš 22 autonominių respublikų, 9 autonominių sričių ir 11 tautinių apygardų.

Socialistinė valstybė didžiausia pasaulyje valstybė. Jos plotas užima šeštą žemės kamuolio sausumos dalį —21 milijoną 371 tūkstantį kvadratinių kilometrų. Gyventojų yra apie 200 milijonų.

Pagal teritoriją TSRS yra 2,5 karto didesnė už Jungtines Amerikos Valstybes ir 45 kartus didesnė už Vokietiją. Iš šiaurės į pietus —nuo Šiaurės Ledjūrio krantų iki Juodosios jūros —TSRS sudaro 4,500 kilometrų ir iš vakarų į rytus —nuo Baltijos jūros iki Ramiojo vandenyno —10,000 kilometrų.

TSRS sienų ilgumas—60,000 kilometrų; iš jų 43,000 kilometrų jūros, 17,000 kilometrų sausumos. TSRS ribojasi su 10 valstybių: Suomija, Lenkija, Rumunija, Turkija, Iranu, Afganistanu, Kinija, Mongolų liaudies respublika, Tuvos liaudies respublika, Japonija.

Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga susidarė besijungdama iš keliolikos laisvai susitarusių lygiateisių valstybių. Visų viena centrinė valdžia. TSRS yra sąjunginė socialistinė valstybė. Kiekvienos sąjunginės tarybų respublikos pilietis yra kartu ir Tarybų Sąjungos pilietis.

Pirmas tarybinių respublikų suvažiavimas įvyko Maskvoje 1922 metais gruodžio mėn. 30 dieną. Suvažiavime dalyvavo: Rusijos Tarybų Federacinė Socialistinė Respublika, Ukrainos Tarybų Socialistinė Res publika ir Užkaukazio Tarybų Federacinė Socialistinė Respublika, kuri tuokart susidarė iš Azerbaidžano Tarybų Socialistinės Respublikos, Gruzijos Tarybų Socialistinės Respublikos, Armenijos Tarybų Socialistinės Respublikos.

Po draugo Stalino pranešimo suvažiavimas priėmė Deklaraciją ir Sutartį apie šių respublikų susijungimą į vieną sąjunginę valstybę—Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą.

Deklaracijoje sakoma, kad Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga yra laisvu noru lygiateisių tautų susijungimas, į kurį kelias atviras visoms tarybų socialistinėms respublikoms, kurios tiktai susikurs.

Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos įkūrimas reiškė Tarybų valdžios sutvirtėjimą ir bolševikų partijos leniniškos —stališkos politikos tautinių klausimų stambią pergalę.

Tik bendromis visų respublikų jėgomis, panaudojus kiekvienos respublikos išteklius ir darbo jėgą, galima kurti socializmą ir ugdyti socialistinę valstybę, sustiprinti šalies karinį atsparumą ir tarptautines pozicijas prieš imperialistinius grobikus.

1925 m. Turkmenijos Tarybų Socialistinė Respublika ir Uzbekijos TSR įsijungė į Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą lygiateisiais nariais.

1931 metais Tadžikų, o 1936 metais Kazachijos ir Kirgizijos respublikos, persitvarkiusios iš Autonominių Tarybų Socialistinių Respublikų į sąjungines, buvo priimtos į Tarybų Sąjungą kaip lygiateisės respublikos.

Azerbaidžano, Armenijos ir Gruzijos respublikos, sudariusios Užkaukazio federaciją, kiekviena skyrium savarankiškai įėjo į Tarybų Sąjungą sąjunginių tarybinių socialistinių respublikų teisėmis. Susidarė vienuolika sąjunginių respublikų.

1940 metais, po pergalingo karo su Suomija, Karelų—Suomių Autonominė Tarybų Socialistinė Respublika buvo pertvarkyta į sąjunginę respubliką.

1940 metais išlaisvinus Besarabijos dalį, kur daugumą sudarė moldavai, iš Moldavijos ATSR buvo sudaryta sąjunginė TSR.

1940 metų birželio mėnesį Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojai nuvertė savo kraštuose buvusias buržuazines vyriausybes ir liepos 27 d. išsirinko seimus, kurie nutarė įvesti tarybinę santvarką ir prašyti TSR S-gos Aukščiausiąją Tarybą priimti šias tris respublikas į TSR Sąjungos sudėtį. TSR S-gos Aukščiausioji Taryba 1940 metų rugpjūčio 3 d. nutarė Tarybų Lietuvą priimti į Tarybų Sąjungą, kaip lygiateisę sąjunginę Tarybų Socialistinę Respubliką. Rugpjūčio 4 ir 5 dienomis buvo priimtos ir Tarybų Latvija ir Tarybų Estija.

Šiandieną Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą sudaro šešiolika Tarybų Socialistinių Respublikų:

	Ketv. kilom.	Gyventojų
1. Rusijos	16,500,000	109,300,000
2. Ukrainos	533,000	38,960,000
3. Baltarusijos	235,000	10,400.000
4. Azerbaidžano	86,000	3,210,000
5. Gruzijos	70,000	3,542,000
6. Armenijos	30,000	1,282,000
7. Turkmenijos	447,000	1,254,000
8. Uzbekijos	378,000	6,282,000
9. Tadžikijos	144,000	1,485,000
10. Kazachijos	2,744,000	6,146,000
11. Kirgizijos	197,000	1,459,000
12. Karelijos-Suomijos	180,000	500,000
13. Moldavijos	55,000	3,700,000
14. Lietuvos	62,400	3,100,000
15. Latvijos	65,800	2,500,000
16. Estijos	47,500	1,900,000

Kiekviena iš šių sąjunginių respublikų įsijungė į Tarybų Sąjungą laisva valia, savo pačiu nutarimu. Visos susijungusios respublikos, —tiek didžiosios, tiek mažosios, —turi vienodas lygias teises, yra lygiateisės. Tarybų Sąjunga yra laisvas lygiateisių tarybų socialistinių respublikų susijungimas.

Draugas Stalinas savo pranešime apie Konstitucijos projektą nurodė 3 ypatybes, kurias privalu turėti sąjunginėms respublikoms:

"Pirma, būtina, kad respublika būtų kraštinė, neapsupta iš visų pusių Tarybų Sąjungos terotorijos. Kodėl? Todėl, kad jeigu sąjunginei respublikai duota teisių iš TSRS-gos išeiti, tai būtina, kad šioji respublika, būdama sąjunginė, logiškai ir faktiškai galėtų pastatyti klausimą apie jos išėjimą iš TSRS-gos. Tokį klausimą gali pastatyti tiktai tokia respublika, kuri, pasakysim, ribojasi su kokia nors užsienine valstybe ir, aišku, neapsupta iš visų pusių TSRS-gos teritorijos.

Žinoma, pas mus nėra respublikų, kurios faktiškai statytų klausimą apie išėjimą iš TSRS-gos. Bet, jeigu jau sąjunginė respublika turi teisių, tai reikėtų sutvarkyti taip, kad šios teisės nepasiliktų tik popieryje. Pavyzdžiui, Baškirų ir Totorių Respublikos. Sakysime, kad šias autonomines respublikas pakėlė į sąjunginių respublikų eiles. Ar galėtų jos logiškai ir faktiškai pastatyti klausimą apie išėjimą iš TSRS? Ne, negalėtų. Kodėl? Todėl, kad jos iš visų pusių apsuptos tarybų respublikų ir sričių ir joms, iš tikrųjų, iš TSRS sudėties nėra kur išeiti. Tokiu būdu, tokių respublikų pakėlimas į sąjunginių respublikų eiles būtų neteisingas.

Antra, būtina, kad tauta, kurios vardu pavadinta sąjunginė respublika, sudarytų respublikoje daugumą. Pavyzdžiui, Krymo autonominė respublika. Ji yra kraštinė respublika, bet Krymo totoriai nesudaro respublikoje daugumos, priešingai—jie sudaro ten mažumą. Išeina, neteisinga ir nelogiška Krymo respubliką pakelti į sąjunginių respublikų eiles.

Trečia, būtina, kad respublika gyventojų skaičiumi nebūtų labai maža, kad ji turėtų nemažiau, o bent daugiau, kaip milijoną gyventojų. Kodėl? Todėl, kad būtų neteisinga prileisti, jog mažutė Tarybų respublika, turinti nedidelį gyventojų skaičių ir nereikšmingą kariuomenę, galėtų išlaikyti valstybinę nepriklausomybę. Ar galima abejoti, kad imperialistiniai grobuonys kaip matai ją sudorotų?

Aš manau, nesant šių trijų objektyvių ypatybių, dabartiniu istoriniu momentu būtų neteisinga statyti klausimą apie perkėlimą tos ar kitos autonominės respublikos į sąjunginių respublikų eiles".

Tarybų Lietuva šias visas ypatybes turi, todėl ir buvo priimta į TSRS-gą, kaip sąjunginė Tarybų Socialistinė Respublika.

Vilniaus "Tiesa"

LEAVING TORTURE AND STARVATION BEHIND

NO MEN ON THIS EARTH are more happy to be alive than the boatload shown in this picture. They have left behind the prison camp at Omori where, according to the statement of Cmdr. Harold E. Stassen, they were subjected to inhuman tortures and beatings at the hands of their Japanese captors. The boat is headed for the hospital [illegible] where some 50 per cent of the Allied prisoners will require hospital care and almost all will need plenty of food. Official U. S. Navy Radiophoto. (International Soundphoto)

Jūsų Social Security Kortelė

Kada darbininkas gauna pirmą darbą, kuris Social Security Įstatymo padengtas, jis visų pirmiausia turi nueiti į arčiausį Social Security ofisą ir ten išgauti specialią Social Security Account Number kortelę. Ši kortelė turės numerį ir pagal tą numerį darbininko sąskaita bus laikoma Baltimorėj.

Kortelės numeris identifikuoja jo sąskaitą. Per visą gyvenimą jis privalo turėti tą patį numerį. Jis turi parodyti tą kortelę visiems jo darbdaviams, kad tie darbdaviai galėtų raportuoti jo algas tikru vardu ir numeriu.

Social Security kortelė yra raktas darbininko senatvės ir "survivors" apdraudos sąskaitos su Federale valdžia. Jam kortelė bus reikalinga, kada jis prašys apdraudos. Jis privalo labai atsargiai laikyti šią kortelę.

Jeigu pamestų kortelę, jis turi tuoj kreiptis prie arčiausio ofiso ir gauti "duplikatą" vis su tuo pačiu numeriu. Jeigu turi daugiau negu vieną numerį privalo apie tai pranešti Social Security Board ir laikyti tik vieną. Kitaip jo algos bus ne vienam numeriui kredituotos, bet keliems. Ir dėlto gali įvykti visokių nesusipratimų, kada jis prašys apdraudos, arba kada jo šeima prašys pagalbos.

FLIS.

Mūsų Sveturgimių Likimas

Sveturgimiai mūsų tarpe povaliai nyksta.

Sveturgimiai sudaro mažiau negu 10% mūsų visų gyventojų, bet penktą dalį visų baltų gyventojų mirčių. Tai pasekmės 20 metų immigracijos sulaikymo.

Per tuos 20 metų sveturgimių skaičius šioje šalyje sumažėjo 6%, iki mažiau 11,500,000, kuomet baltų vietinių gyventojų skaičius paaugo beveik 3 dalį, iki 107,000,000.

Prie augančio vietinių gyventojų skaičiaus sveturgimių ir vietinių gimimai 1920 m. pasiekė 2,500,000, ir 1930 ir 1940 m. 2,200,000. Mirimai tarpe vietinių 1940 m. buvo mažiau pusės gimimų.

Nuo 1930 m. iki 1940 m. tik apie 7,000 ateivių atvyko per metus. Tik 1940 m. 264,000 sveturgimių išmirė.

Ir be plaukiančios immigrocijos jaunesnių immigrantų užlaikyti skaičių mūsų imigrantų, mūsų sveturgimiai greitai siekia senesnių žmonių skaičių. Kuomet 1920 m. beveik 15% jų skaičiaus dar neturėjo 25 m., jau 1940 m., tik 4% buvo mažiau 25 m. Kiton pusėn, proporcija žmonių nuo 65 m. ir daugiau pasidvigubino tuo pačiu laiku nuo 10% 1920 m. iki beveik 18% 1940 m. Pakeitimai vietinių gyventojų skaičiuje netoki žymūs. Teisybė, kad nuo 1920 iki 1940 m. proporcija jaunų vietinių gimusių puolė, bet proporcija senesnių (65 ir aukščiau) padidėjo nuo 4 iki 6 nuošimčio.

Nėra vilties, kad mūsų šalis atidarys duris imigrantams per kiek laiko. Ir be tokios atnaujintos immigracijos mūsų sveturgimiai greit išnyks nuo amerikoniškos scenos. National Resources Planning Board rokavo, kad be imigracijos, sveturgimiai sudarys mažiau negu 10% mūsų baltų gyventojų 1940 m., nupuls iki 5%—1960 m. ir bus tik 1%—1980 m.

FLIS— Common Council.

Newark, N. J.

Draugei Anna Mitkus, nuo 759 Bergen St., buvo padaryta gana sunki operacija apie dvi savaitės atgal. Beth Israel ligoninėj, Newarke. Manoma, kad sekmadienį, rugsėjo 16-tą, jau parvešta namo, nes gana susveikusi, bet vistiek ne visai stipri.

Draugės Mitkienės sūnus, Arthur, leitenantas armijoj, per Raudonąjį Kryžių gavo leidimą parvažiuoti iš No. Carolina valstijos ant kiek laiko aplankyti motiną.

Kariai iš 11-tos Airborne Divizijos laukia prie Okinawa lėktuvų stoties įsakymo sėsti į lėktuvus, kurie juos nugabeno į Atsugi lėktuvų stotį, 20 mylių nuo Tokio.

CLEVELANDO ŽINIOS

Atžymėta Pergalės Diena

Ohio Valstijos gubernatorius Lausche ir Clevelando miesto majoras Burke paskelbė karo pergalės iškilmes, kurios įvyko rugsėjo 11 dieną. Čia buvo suruošta didžiulė demonstracija. Kur šimtai tūkstančių demonstravo ir reiškė džiaugsmą, kad karas jau laimėtas.

Šeimynos, kurių sūnūs, tėvai, vyrai žuvę, jų akyse matėsi ašaros.

Mirė M. Thamson

Rugpjūčio 22 dieną, pasimirė jūreivis M. Thamson, sulaukęs 27 metų. Jūreivis, M. Thamson pradėjo savo tarnybą šių metų liepos 16 dieną. Velionis staiga susirgo ir mirė Great Lakes, Ill., laivyno ligoninėje. Jo palaikai buvo atvežti į Clevelandą ir pašarvoti Vilkelio koplyčioje. Likosi palaidotas rugpjūčio 27 dieną ant Kalvarijos kapinių.

Velionis paliko nuliūdime jauną žmoną Lillian, (po tėvais Gudaitę) ir du mažu vaikučiu, taip pat brolių ir seserų.

Jūreivio šeima gyvena 1560 E. 47th St., Cleveland, Ohio.

Labai gaila jauno žmogaus, kad teko atsiskirti nuo mylimos šeimos.

Mažiau Reikia Punktų

Karui pasibaigus smarkiai pradėjo mažinti punktus už sviestą ir mėsą. Už sviestą pirmiau buvo 16 punktų, o dabar liko 12 punktų. Prieš karą buvo pasijutę Clevelande sviesto stoką. Dabar sakoma, kad Clevelande yra 4,859,567 svarai sviesto.

Smagu, kad maisto kiekis daugėja. Geriau bus šeimininkėms, nereikės joms tiek rūpintis dėl supirkimo maisto.

Clevelande Bus Pagerinta Transportacija

Miesto Transportacijos taryba praneša, kad už poros mėnesių gatvėse pasirodys 60 naujų gatvekarių. O kiek vėliau bus jų daug daugiau. Taip pat bus paleista 100 naujų busų į transportaciją. Aišku, kad mieste transportacija pagerės.

Miesto transportacijos pagerinimo komisija pranešė, kad paskirta dėl sutaisymo gatvių ir abelnai pagerinimo susisiekimo $5,000,000. Už tai sveikinta miesto pareigūnai, kad rūpinasi miesto transportacijos pagerinimu.

Paskirta $22,000,000 Dėl Orlaivių Transportacijos

"Cleveland Chamber of Commerce" paskelbė, kad užgyrė orlaivių stočių pagerinimo programą, kurioje sakoma, kad dėl pagerinimo orlaivių transportacijos ir stočių, bus išleista $22,000,000.

Numatoma statyti nauja orlaiviams stotis, kur nors už miesto arti ežero. Budavojimas naujos stoties atneš dvejopą naudą, vienas, pagerins orlaivių transportaciją, kitas bus daug naujų darbų.

Valstijos Gubernatorius ir Miesto Taryba Rūpinasi Bedarbių Reikalais

Ohio valstijos gubernatorius ir Miesto Taryba turėjo pasitarimą su unijų vadais ir dirbtuvių savininkais, kaip pagreitinti pakeitimą iš karo industrijos į civilę, kad galėjus greičiau šaukti atgal darbininkus į darbą.

Tūlos kompanijos jau pradėjo civilę gamybą. Clevelando Fisher Body Co. jau vėl gamina automobilius ir kitus reikmenis dėl civilio gyvenimo.

Bus Pagerinta Miesto Ligoninė

Miesto Taryba savo posėdyje nutarė pagerinti miesto ligoninę ir tam reikalui paskyrė $1,750,000.

Tai puikus Miesto Tarybos darbas. Smagu, kad rūpinamasi žmonių reikalais.

Moterims ir Jaunamečiams Darbo Valandos Bus Sumažintos

Ohio valstijos gubernatorius Lousche pravedė patvarkymą, kad nuo rugsėjo 15 dienos, visoms moterims, dirbančioms dirbtuvėje ir jaunamečiams, valia tik bus dirbti ne daugiau 45 valandos, o kurios dirba krautuvėse, valia bus dirbti ne daugiau 48 valandos.

Man išrodo, kad toks patvarkymas vietoje. Per ilgos valandos moterims ir jaunuoliams nėra sveikas dalykas. Žinoma, jų algos nuo to neturi nukentėti. Jie turi gauti mokėti, kiek gaudavo dirbdami ilgesnes valandas.

Karių Kalėdų Dovanų Reikale

Pašto viršininkas praneša, kad karių šeimos, kurios rengiasi siųsti kariams dovanas, kurie yra užsienyje ir nėra vilties, kad jie grįžtų prieš Kalėdas į šią šalį, visas dovanas turi pasiųsti ne vėliau spalio 15 dienos.

Dovanų siuntimo laikas paskirtas nuo 15 dienos rugsėjo iki 15 dienos spalio. Tie, kurie pasiųs po 15 dienos spalio, kariai jų negaus per Kalėdas. Tad gerai įsitėmykite šį patarimą ir nieko nelaukę siųskite dovanas dabar.

Numatoma Geras Derlius Ohio Valstijoje

Agrikultūros Departmentas praneša, kad šiais metais visoje Ohio valstijoje bus puikus derlius. Ypatingai gerai užderėjo kviečiai, ryžiai, avižos, pinacai, pupos, cukraus lendrės ir kitoki javai. Biskį prasčiau užaugo kornai. Tas palies ūkininkus, kurie augina gyvulius.

Numatoma, kad šių metų kviečių derlius bus neapsakomai didelis. Viso bus apie 63,-500,000 bušelių, tai bus rekordinis derlius. Toks derlius tebuvo 1919 m. Avižų tikimasi turėti 51,900,000 bušelių.

Tikrai už šį derlių reikia atiduoti mūsų valstijos ūkininkams kreditas, taip pat gamtai. Ypatingai smagu, kad toks puikus derlius, kada visame pasaulyje stoka maisto, tai mes galėsime ne tik patys turėti užtektinai maisto, bet ir galėsime padėti tiems, kurie pergyvena baisius karo sūkurius ir negalėjo užsiauginti javų.

Apart gražaus derliaus javų reikale, dar galime pasidžiaugti, kad karui pasibaigus pradėjo rinkoje pasireikšti daugiau mėsos. Tad visos bėdos, kurios vargino mus, kad užeis bado metai, veik baigiasi.

Mirė Emilija Stankienė

Rugpjūčio 28 dieną pasimirė Emilija Stankienė, sulaukusi 31 metų. E. Stankienė, po tėvais Šeštokaitė, gyveno, 1427 E. 63 St. Palaidota rugpj. 31 d., Kalvarijos kapinėse.

Velionė paliko dideliame nuliūdime vyrą, tėvus, du brolius, tris seseris. Brolis Jonas yra karo tarnyboje.

Labai gaila jaunos moters, kad be laiko turėjo skirtis iš gyvųjų tarpo.

Mirė Juozas W. Norvilas

Rugsėjo 3 dieną mirė J. W. Norvilas, sulaukęs 57 metų. Palaidotas rugsėjo 6 dieną, Highland Park kapinėse.

Paliko dideliame nuliūdime žmoną Eleną.

Velionis paėjo iš Lietuvos Panevėžio apskr., Clevelande išgyveno 22 metu. Laidotuvėms patarnavo laidotuvių direktorius Vilkelis.

Mirė Jonas Mikolaitis

Rugsėjo 4 dieną, pasimirė Jonas Mikolaitis, sulaukęs 73 metų. Gyveno 1520 E. 38 St. Palaidotas rugs. 8 dieną, Kalvarijos kapinėse.

Velionis buvo nevedęs ir nepaliko giminių.

Lai būna visiems lengva šių šalies žemelė!

—Žilas Petras.

MIRUSIŲJŲ LAIVAS

8-20-45 ❖ PARAŠĖ B. TRAVEN ❖ —24—

(Tąsa)

Taigi, kuriam tikslui bėgioti darbo, jei saulė taip auksiniai šviečia, visur kur yra vietos pamiegoti ir visi žmonės yra tokie draugiški ir mandagūs, joks policininkas nenori nieko iš manęs sužinoti ir joks kopas nekrato mano kišenių, norėdamas surasti kažkur prarastą receptą, kaip galima padaryti lankstų stiklą.

Pas mane atsirado apetitas pavalgyti žuvies ir sugalvojau, kad paprasčiausias būdas žuvį valgyti yra kur nors jos gauti; o kad jos gaučiau, aš turėjau ją gaudyti. Duoną, sriubą, marškinius buvo galima lengvai įsigyti, bet eiti elgetauti meškeriojimo įrankiu, vis dėlto, man atrodė, bus per daug moderniška. Dėl to sukinėjausi uoste, kai atplaukė keleivinis laivas ir keleiviai išėjo iš muitinės. Tuomet man įspraudė į rankas vieną lagaminą ir kai aš tą lagaminą viešbutyje vėl grąžinau jo savininkui, man į ranką atskaitė grynais pinigais tris pezetas.

Su tais pinigais aš nuėjau į krautuvę ir nusipirkau meškerės virvutę ir kabliuką. Jie kaštavo maždaug vieną pezetą. Ten tarp kitko krautuvininkui pasipasakojau, kad esu jūrininkas, kuris prarado savo laivą. Pardavėjas iš to juokėsi, o mano nusipirktus daiktus jis labai rūpestingai suvyniojo į popierį ir padavė jį man sakydamas: 'Favor". Aš norėjau apmokėti savo sąskaitėlę, tačiau pardavėjas nusišypsojo, elegantišku žestu suplėšė tą popierėlį ir kitu elegantišku žestu nusviedė jį per petį, mandagiai nusilenkė ir tarė: "Sumokėta, labai dėkoju. Daug malonumo meškeriojant, mano pone".

Ar gi tokioj šaly aš turėjau bėgioti darbo? Ar gi galėjau tokią šalį apleisti? Aš nebūčiau buvęs vertas, kad mane apšviestų ispaniška saulė.

18

Sėdėjau ant uosto molo sienos ir laikiau meškerės plūdę įmerkęs į vandenį. Nekibo nė viena žuvelė, nors aš jas taip gerai viliojau vėdaru, kurį parsinešiau iš vieno olandiško laivo, kur buvau nuėjęs pas įgulą pavalgyti. Toks "ėjimas valgyti" pas uoste stovinčio laivo įgulą ne visumet yra jau toks garbingas dalykas. Darbininkas, kuris turi gerą darbą, arba bent mažiausiai tariasi esąs geroj vietoj, prieš tą darbininką, kuris neturi jokio darbo, kartais jaučiasi esąs labai galingas. Tą galybę jis ir leidžia bedarbiui pajusti. Darbininkas kaip tik ir yra didžiausias darbininko velnias. "Na, jūs bičkomberiai, jūs valkatos, vėl neturite ko ėsti? Norite vėl ateiti į mūsų dėžę, ten mes jums duosime šio to paėsti, he. Bet galit ateiti tiktai dviese. Jūs prikrėčiat mums per daug kiaulysčių."

Gana dažnai neleisdavo mums įeiti į laivo komandos kambarius. Ne, mes turėdavom stovėti prie durų. Tuomet mūsų draugai, tokie pat proletarai kaip ir mes, supildavo viską, kas atlikdavo jų lėkštėse, ką jie patys jau buvo kartais apkramtę. Visa tai jie suberdavo mums į didelį skardinį dubenį, kuriame buvo nešama į stalą sriuba, po to jie išmesdavo mums dubenėlius, ir mes turėdavom valgyti ant denio, susirangę ant grindų. Jei mes paprašydavom šaukšto —aš ilgo patyrimo buvau pasimokęs, savąjį visumet turėdavau kišenėj —tai jie atkirsdavo, kad šaukštų mes negausią. Ką gi darysi, košėj tekdavo žvejoti pirštais. Arba pasitaikydavo, kad jie vis dėlto atmesdavo mums porą šaukštų, bet atmesdavo taip mikliai, kad tie įkrisdavo į košę. Tuomet mums reikėdavo šaukštus savo nešvariais pirštais iš košės iššvejoti, kas tiems jūrininkams suteikdavo pragarišką pasitenkinimą.

Tokios įgulos dar nebuvo pačios blogiausios. Buvo ir tokių, kurios tiesiog mus vydavo šalin nuo laivo, kadangi mes esą apgavikai. Arba tokių, kurios prieš pat mūsų akis išpildavo į jūrą gražiausius dubenis, pilnus mėsos, daržovių ir bulvių ir išmesdavo ištisus duonos kepalus vien tik dėl to, kad mus supykdytų. Kartais mes patirdavom labai malonių pergyvenimų, kai vienas arba kitas tokių jūrininkų dėl kurių nors priežasčių būdavo iš laivo atleidžiamas arba pasilikdavo ir kartu su mumis turėdavo gulėti ant kranto, kartu su mumis turėdavo eiti į laivus išėdauti. Tuomet tik jis sužinodavo, kaip gera, kai tokiu būdu tave sutinka savo klasės draugai.

Tačiau ne visi buvo tokie, iš laivų proletariato aš dovanai gaudavau keletą pezetų, gaudavau visą dėžę corned beef arba kepeninės dešros arba vėdarų. Gaudavau pilnas daržovių dėžes, iš virėjo visą kilo kavos, visą kepalą duonos, sausainių ir pudingų. O kartą net dvylika, sakau ir pakartoju, dvylika iškeptų viščiukų, kurių dešimtį aš pats turėjau išmesti, nes jų nebegalėjau suvalgyti ir išsaugoti, kadangi savo kelnių kišenėse neturėjau jokios ledainės. Viską, ką tik pasauly turėjau, turėjau prie savęs ir ant savęs.

Gulėdamas Ispanijos, Afrikos, Egipto, Indijos, Kinijos, Australijos, Pietų Amerikos uostuose ant kranto, išmoksti pažinti visokiausius žmones ir išmoksti visokiausių metodų, kurių pagalba gali išlikti gyvas. Tačiau niekas taip šaltakraujiškai neleidžia savo artimo mirti iš bado, kaip daugeliu atvejų darbininkas. Ir savo tautos darbininkai yra visų velnių blogiausi. Kai mane, kaip amerikietį, vydavo šalin Amerikos laivų įgulos, tai, kaip vokietis, prancūziškuose laivuose aš tiesiog kunigaikštiškai gyvenau. Vieno prancūzų laivo įgula mane primygtinai pakvietė ateiti jų laivan į kiekvienus pusryčius, pietus ir vakarienes, kol jis, tai buvo Barselonoj, stovės uoste. Tenai aš gaudavau viską geriausia, kas tik būdavo atnešama įgulai į kambarį, kai tuo tarpu vokiečių laivuose įgulos tuojau ant laiptų pastodavo man kelią, iškėlusios didelę iškabą: "Zutritt verboten". Vokiečių laivai yra vieninteliai mano žinomi laivai, kurie kartais iškabina didelę iškabą su užrašu "Zutritt verboten". (Įeiti uždrausta.) Iškaba esti parašyta vokiečių kalba ir to krašto kalba, kurio uoste jie stovi. Yes, sir.

Man taip beslankiojant po Barseloną, kažkas papasakojo, kad Marsely esą daugybė amerikietiškų laivų, kurie negalį gauti įgulų, nes daug jų pabėgę. Vieno akmens anglius vežiojančio garlaivio įgula pasiėmė mane į Marselį. Tačiau pasirodė, kad tai buvo klaidingi gandai. Uoste nebuvo nė vieno amerikiečių laivo, o porai kitų ten buvusių taip pat nieko nereikėjo.

Visai nusiminęs šliaužiau aš uosto kvartalo gatvėmis. Įėjau į vieną uosto smuklę, kur lankosi labai daug jūrininkų. Norėjau pažiūrėti, gal būt, sutiksiu vieną kitą pažįstamą, kuris galės man padėti, nes savo kišenėj nebeturėjau nė vieno varioko.

Man įėjus ir pradėjus dairytis kėdės, prie manęs priėjo kelnerė, jauna, maloni mergaitė, ir paklausė, ko aš norįs išgerti. Aš jai atsakiau, kad neturiu nė santimo, o noriu tik pažiūrėti, ar čia viduj nėra mano pažįstamų, iš kurių, gal būt, šį tą gaučiau. Ji paklausė manęs, kas aš esu. Aš pasisakiau:

— Vokietis jūrininkas.

Tuomet ji tarė:

— Sėskitės, aš atnešiu jums pavalgyti.

Aš jai atsakiau:

— Tačiau aš neturiu nė kiek pinigų.

— Tai nieko nereiškia, — pasakė ji.— Tuojau jų pakankamai turėsit.

Aš nesupratau, ką tai reiškia, ir norėjau kuo greičiausiai iš čia išdulkėti, nes maniau, kad tai yra kokie spąstai.

Kai aš pavalgiau ir kai prieš mane stovėjo butelis vyno, staiga ta mergaitė balsiai suriko per visą smuklę:

—Mano ponai, čia yra vargšas vokiečių jūrininkas, kuris neturi jokio laivo. Ar jūs nenorėtumėt ko nors jam paaukoti.

Aš pajutau, kad pasidariau išblyškęs kaip lavonas, nes dabar maniau, jog tai tikrai kokie spąstai, norima iškrėsti man šposą ir iš manęs čia pasijuokti. Tačiau nieko panašaus neįvyko. Visi žmonės nustojo kalbėtis ir atsigrįžo į mane. Vienas jų pakilo, priėjo nešdamasis stiklą prie manęs ir sudaužė jį su manimi."Į sveikatą, vokieti!" Jis net gi nė karto nepasakė "boše!" Po to mergaitė pasiėmė lėkštę ir pradėjo su ja eiti aplink ir, kai ji tą lėkštę priešais mane ant stalo išpylė, aš susiskaičiau septyniolika frankų ir šešiasdešimt keletą santimų. Dabar galėjau gerai sumokėti už savo valgį ir vyną, o, kai aš po dviejų dienų vėl angliniu laivu plaukiau atgal į Barseloną, dar net turėjau likusių frankų.

(Daugiau bus)

Grand Rapids, Mich.

Karių Motinų Kliubas Auga Ir Gražiai Darbuojasi

Karių Motinų Kliubas nesustoja augęs ir veikęs. Dar liepos 18 d., kuomet įvyko kliubo susirinkimas, įstojo į kliubą veikli draugė Rakštienė, kuri persikėlė gyventi į mūsų miestą iš Racine, Wis. Ji tuojaus pridavė $1 ir atvežė gražių drabužių nuo savęs, nuo Margienės ir Mrs. Chinpin, iš Racine, Wis. Širdingas jai ačiu už dovanas.

Kliubo susirinkime nutarta nupirkti gyduolių dėl Lietuvos žmonių, už $100. Labai puikus ir sveikinantis dalykas. Gražu, kad mūsų kliubietės nepamiršta savo brolių ir sesučių Lietuvoje, kurie tiek daug vargo turėjo pergyventi laike to baisaus nacių surengto karo ir buvusios nacių okupacijos.

Antras svarbus tarimas pravestas, tai, kad kiekvienos kliubo narės sūnui, kuris sugrįžta, nupirkti dovaną $5 vertės, o kuris nebuvo užsienyje, o grįžta svečiuose, nupirkti dovaną už $2 vertės.

Pastaruoju laiku jau gana daug karių grįžta, vieni grįžta tik poilsiui, o kiti jau visai grįžta iš karinių pareigų.

Jau visai grįžo iš karo tarnybos: B. Žilinskas, A. Urbonas; o poilsiui ant 30 dienų parvyko: W. Jonikas, G. Rinkevičius, G. Ross, Ruzinskas. Manau, kad ir daugiau yra grįžusių, bet man neteko sužinoti. Motinos turėtų tuojau pranešti, tai galėtume pasidalinti džiaugsmu per spaudą.

Rugpjūčio 29 dieną įvyko nelaimė drg. Warnienei, ji kaip tai užsistojo ant aštrios vinies ir persidūrė koją ir nuo to gavo kraujo užnuodijimą. Dabar ji guli lovoje. Draugės, turėtume ją atlankyti. Nuo savęs linkiu, kad jos greičiausiai pasveiktumėte ir vėl galėtume bendrai dirbti kliube ir abelnai pažangiame judėjime.

Pereitą pavasarį mirė kliubietė Suzana Salą, ji buvo nepaprastai susirūpinusi dėl savo sūnaus, kad jis nežūtų karo fronte. Dabar, kai sūnus sugrįžo, tai nerado gyvos savo brangios motinėlės. Šiuomi reiškiame jam gilios simpatijos.

Brangios kliubietės, nors karas jau laimėtas, bet mes negalime sustoti veikusios organizacijose. Turime nepamiršti, kad turime rūpintis, jog mūsų sūnūs kariavo už demokratiją ir visos žmonijos laisvę, kad jie gautų darbus ir būtų pilnai aprūpinti visu kuom. Kad tas būtų padaryta, turėsime vieningai reikalauti mūsų valdžios. Tad budėkime ir veikime. —M. Russ.

CHICAGOS ŽINIOS

Sutaisė Virš 1,000 Porų Čeverykų Lietuvos Žmonėm

Tankiai Vilnyje matosi aprašyti tie, kurie aukauja tai drapanas, tai maisto arba paprašo, kad komitetas jų vardu parūpintų medikamentų ar maisto dėl Lietuvos žmonių.

A. Ramonas, kuris nuo pat įsikūrimo komiteto taiso čeverykus ir nieko už tai neima, jau sutaisė virš 1,000 porų čeverykų. Dabar vėl pasiėmė apie 500 porų sutaisymui. Tai žmogus atsidavusiai dirba dėlei savo brolių ir sesučių Lietuvoje.

Drg. M. Ramonienė irgi praeitą žiemą veik kasdien atvažiuodavo taisyti drapanų nuo 91-mos gatvės į stotį ant 31-mos. Ji per ištisas dienas dirbdavo. Prie to, tankiai aukauja tam tikslui. Rugsėjo 6 d. aukavo $5.

Kadangi drg. M. Ramonienė nesijaučia gerai, tai ji namuose mezga kepures, svederius ir t.t., ir jau turi labai daug primezgus. Tai didelė garbė drgg. Ramonams.

Drg. Ramonas taipgi atvežė $5 nuo drg. Poškaus, kad komitetas nupirktų maisto Lietuvos vaikučiams.

Šiomis dienomis drapanų atvežė: S. Vilkas, 731 — 18th St.; Johana Bagdonas, 3042 Throop St.; Anna Tautušis, 2948 S. Union Ave.; A. Matukas, 4039 W. Madison St.; Jonas Poškus, 9315 Avalon Ave.

Lietuvai Pagelbos Teikimo Komitetas taria širdingą ačiu visiems. LPTK.

Jūs centai ar doleris Laisvei aukotas, — tai smūgis į galvą fašizmui užduotas!

Ligų Epidemija Siaučia Japonų Saloj Hokkaidoj

Tokio. — Jungtinių Valstijų laivyno gydytojai atrado, kad pajūriuose šiaurinės Japonijos salos Hokkaido pilna visokių atmatų, brudo ir siaučia tokios apkrečiamosios ligos, kaip tifas, šiltinės, raupai, nugarkaulio smagenų uždegimas ir džiova. Ligų epidemijos ypač paplitusios šiauriniuose Hokkaido uostamiesčiuose Tanabu ir Ominato, kur amerikiečiai ketino išlipti spalių 3 d.

BIZNIERIAI, SKELBKITĖS LAISVĖJ

NAMŲ SAVININKAI!
Pasimatykite Su Lietuviu Stogdengiu
VINCU KRIAUČIŪNU
Jei jūsų namui reikia naujo stogo ar jei stogas reikalauja pataisymų, Kriaučiūnas jums atliks. Jei per stogą varva, paveskite mūsų patyrusiems stogdengiams, o jie suras priežastį ir tuojau pataisys mažais kaštais.

SENUS NAMUS APDAROME ŠINGELIAIS IR JIE ATRODO KAIP NAUJI.
Stogų ar Namų šingeliavimo reikalu kreipkitės
NATIONAL ALCALA INDUSTRIES
355 Union Ave., cor. Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 4-0753.

Antano ir Josephine Kasmočių
GRAŽUS PAVILIONAS

Salė Baliam, Bankietam; Parkas Piknikam
RESTAURACIJA
KONJAKAI, ŠAMPANAS, DEGTINĖ, VYNAI ir ALUS
STEAMBOAT INN
91 Steamboat Rd. Great Neck, N. Y.
Telefonas: Great Neck 1546

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas
Tvirčiausia Lietuvių Pašalpos ir Apdraudos Organizacija
ASSOCIATION OF LITHUANIAN WORKERS, INC.
- Galima apsidrausti nuo $100 iki $1,000
- Pašalpos į savaitę $6, $9, $12 ir $15.
- Visiems įstojimas veltui.
- Mėnesinė mokestis pigiausia.
- Priima naujus narius nuo 2 metų iki 60 metų amžiaus (į pašalpą nuo 16 iki 50 metų).

Įsirašyk dabar ir savo šeimą įrašyk. Išpildyk žemiaus telpančią blankutę ir pasiųsk sekamu adresu:
Lietuvių Darbininkų Susivienijimas
419 Lorimer St. Brooklyn 6, N. Y.
Aš noriu gauti informacijų, kaip patapti LDS nariu.
Mano vardas.....
Antrašas.....

Telef. HUmboldt 2-7964
J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Ave. Newark, N. J.
VALANDOS: 2—4, 6—8 Sekmadieniais nėra valandų.

GREEN STAR BAR & GRILL
Lietuviškas Kabaretas
Kas nori gražiai laiką praleisti pasilinksminti ir pasišokti užeinu pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
Atsilkite pasimatyti su Giviais.
GERIAUSIAS ALUS BROOKLYNE
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
459 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

NOTARY PUBLIC

TELEPHONE STAGG 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus.
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Pažangieji Francūzai Kritikuoja Vakarinių Valstybių Bloką

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

jungą ir Jungtines Valstijas.

Generolo de Gaulle planas, beje, ne naujas. Buvusio anglų premjero Churchillo patarimu, de Gaulle jau 1940 metų birželyje siūlė Francijai sudaryti neperskiriamą sąjungą su Anglija, sujungti abu kraštus vienon valdžion su vienu ir tuo pačiu seimu ir su bendra abiejų šalių žmonių pilietybe.

Dabar tam pritaria anglų Darbo Partijos valdžia. Šios partijos pirmininkas Harold Laski rupgjūčio 12 d. kalbėjo Francijos Socialistų Partijos šuvažiavime Paryžiuje, pareikšdamas:

"Iš abiejų mūsų tautų mes turime sudaryti vieną valstybę su ta pačia viltim ir tuo pačiu tikslu."

Ispanijos Fašistai Remia de Gaulle Planą

Netrukus bus pasirašyta glaudi prekybinė - ekonominė sutartis tarp fašistinės Ispanijos ir Francijos laikinosios valdžios. Ispanijos užsienio reikalų ministeris St. Artajo, kalbėdamas apie šią sutartį pirm keleto dienų, pageidavo, kad būtų sudarytas bizniškas blokas tarp vakarinių Europos kraštų. Jisai sakė, jog toks blokas sustiprintų ir politinius ryšius tarp tų kraštų.

Progresyviai francūzai dabartiniame rinkimų vajuje nurodo, kaip pavojingas yra toks vakarų blokas, ir ragina balsuot prieš generolą de Gaulle visus tuos, kuriems brangi Francijos nepriklausomybė, Jungtinių Tautų vienybė ir taikos išlaikymas.

Auto. Fabrikantai Atmeta Algų Priedus

Detroit. — Pranešama, kad General Motors, Chrysler ir Fordo automobilių kompanijos atmes CIO automobilistų unijos reikalavimą pridėti 30 procentų algos. Tuomet unija leistų nariam balsuoti, ar streikuot. Streikas apimtų apie 500,000 darbininkų.

Imant kartu 50,000 paleistų Fordo darbininkų ir streikierius, dabar Detroite yra 80,000 bedarbių automobilių pramonėj.

VIESULAS PADARĖ 50 MILIONŲ NUOSTOLIŲ

Miami, Fla. — Viesulas, pleškėdamas 143 mylių smarkumu per valandą, padarė iki $50,000,000 nuostolių Floridos valstijoje. Per viesulo siautimą žuvo 3 žmonės. Dabar viesulas krypsta į žiemių rytus, bet manoma, jis nesieks New Yorko ir Naujosios Anglijos.

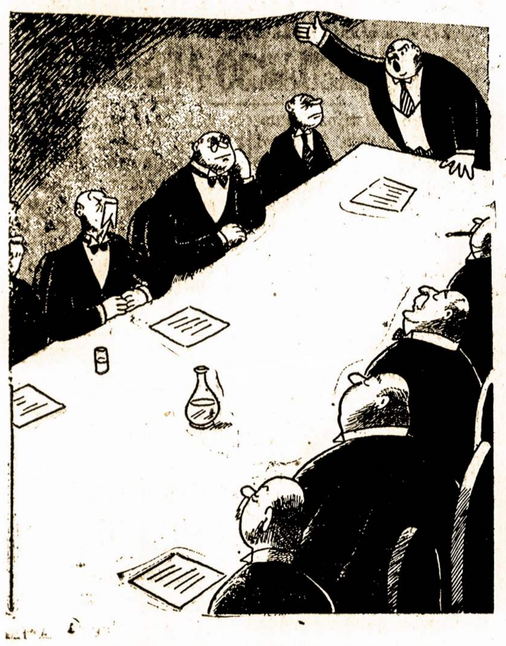

"Jeigu jie praves tą po $25 per savaitę nedarbo apdraudos bilių, tai mes pražuvę. Mes turėsime jiems mokėti pragyvenimišką algą."

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Atkuriami Žirgynai

Nuo praeito šimtmečio pabaigos Lietuvos arklių augintojai jieškojo geriausiai Lietuvos ūkio sąlygoms tinkančių arklių veislių. Remiantis nuolatiniais stebėjimais, buvo išvestos trys arklių veislės: "Lietuvos bėgūnai," "Žemaitukai" ir "Lietuvos ardenai." Pirmieji iš jų daugiausia yra paplitę rytinėse Lietuvos TSR srityse, "žemaitukai" — žemaitijoje, o "Lietuvos ardenai" — vidurio Lietuvoje.

Valstiečių labiausiai mėgiami yra "žemaitukai." Dėka savo atsparumo ir gero visluмo, jie per paskutiniuosius 20 metų labai išplito.

Vokiečiai iš Lietuvos TSR išgrobė žymią dalį arklių. Nuo okupantų ypač nukentėjo Gruzdžių žirgynas, Šiaulių apskrit. Dabar atliekami dideli žirgynų atstatymo darbai. Telšių apskr. Anulėnų tarybiniame ūkyje organizuojamas žirgynas, kuriame bus veisiami ir auginami "žemaitukai." "Lietuvos bėgūnų" žirgynas organizuojamas Utenos apskr. Aknietos tarybiniame ūkyje. "Lietuvos ardenai" bus auginami Juodkiškių tarybiniame ūkyje, Kėdainių apskrityje.

Panevėžio Valstybinėje Prekyboje

Panevėžio Valstybinė Prekyba šiuo metu turi 15 maisto produktų, 3 mėsos, 2 pieno, 4 duonos ir 5 pramoninių prekių parduotuves, tris valgyklas (maitinančias apie 1000 asmenų), daržininkystę, kuri jau duoda pirmą derlių — ankstyvąsias daržoves, alaus barą. Įsteigta eilė dirbtuvių—stalių, batų gamybos, batų taisymo, laikrodžių pataisymo, siuvykla, kalvė. Steigiama ledų dirbtuvė, limonado — ledų parduotuvės, dar viena pieno parduotuvė ir valgykla. Atidaryta komiso parduotuvė, kur priimami iš gyventojų pardavimui įvairūs daiktai. Kad gyventojams būtų arčiau atsiimti duoną, ją numatoma pardavinėti visose produktų parduotuvėse.

Gyventojų patogumui parduotuvės šiuo metu veikia kasdien nuo 8 iki 19 (7 val. vak.) be pertraukos. Parduotuvėse parduodama laisvai daug įvairių nenormuotų prekių.

Nors prekių gavimas bei pergabenimas nelengvas, tačiau stengiamasi pirmoj eilėj gauti ir pergabenti plataus vartojimo prekes, nors tatai sudaro didelių išlaidų. Pavyzdžiui, žibalas vežamas iš Kauno, aliejus iš Vilniaus, kruopos iš Ramygalos, nes tiekėjai nesugeba jų pateikti vietoje. Geriausiai iš tiekėjų su prekyba bendradarbiauja mėsos kombinatas "Maistas," kuris jau eilė mėnesių pristato mėsą laiku ir be sutrikimų.

Opus yra knygomis ir rašomąja medžiaga aprūpinimo klausimas. Kol kas šiomis reikmenimis įstaigas ir gyventojus aprūpina Panevėžio Valst. Prekyba, bet Knygų Prekybos Trestas prekių neatleidžia, žadėdamas pats tomis prekėmis prekiauti, tačiau dar iki šiol savo skyriaus neįsteigė.

Sausio — kovo mėn. apyvartos planą Panevėžio Valst. Prekyba įvykdė detalinėje prekyboje 120%, o visuomenės maitinimo — 150%.

Panevėžio Valst. Prekyba neseniai įsigijo nuosavas transporto priemones, todėl ateityje prekės vartotoją pasieks dar greičiau ir didesniame asortimente.

Plečiamas Respublikos Kino Teatrų Tinklas

Kinofikacijos Valdyba prie Lietuvos TSR LKT, vyriausybės nutarimu, yra įpareigota: įsteigti visose respublikos srityse kinofikacijos skyrius, iki 1945 m. pabaigos praplėsti respublikos kinų tinklą iki 72 kino teatrų, aprūpinus juos kino aparatūra ir įrengimais.

Apskričių ir miestų vykdomieji komitetai įpareigoti: a) užtikrinti kino tinklo išplėtimo ir atstatymo plano įvykdymą; b) pagerinti kinofikacijos apskričių skyrių vadovavimą, sustiprinti juos atitinkamais kadrais ir įvesti sisteminga jų darbo kontrolę; c) patuštinti kino teatrų patalpas, užimtas kitiems tikslams; d) visus kino teatrų pastatus, taip pat patalpas, pritaikytas kinui, pervesti į Kinofikacijos Valdybos prie LTSR LKT balansą; e) užtikrinti reikalingą miestų ir kaimo vietovių kino teatrų remontą bei atstatymą ir rūpintis nuolatiniu jų pastatų palaikymu, išskiriant tam reikalui reikalingas statybos medžiagas, darbo jėgą ir transportą iš vietinių resursų; f) aprūpinti kino teatrus ir kilnojamuosius kinus pirmoje eilėje nesutrinkamu elektros energijos teikimu iš vietinių elektros stočių.

Pagal kino teatrų išplėtimo planą Kaune bus 9 kino teatrai, Vilniuje — 5 (ir 1 kilnojamas), Panevėžio mieste—2, Šiaulių m. — 2 ir t.t. Kilnojamų kino teatrų visoje respublikoje bus 10.

Moksleiviai Sutvarkė Dr. Basanavičiaus Parką

A. Panemunėje dr. J. Basanavičiaus vardo parkas po praūžusios karo audros buvo smarkiai apniokotas. Kauniečiai buvo netekę poilsio vietos. Neseniai vietos girininko drg. P. Kvedaro iniciatyva buvo kreiptasi į A. Panemunės progimnazijos bei Kauno VI ir VII gimnazijos moksleivius pagalbos padėti sutvarkyti parką. Direktorių paraginti, moksleiviai uoliai prie šio darbo prisidėjo ir išvalė apie 50 ha miško. Be to, šių mokyklų moksleiviai užsodino apie 1 ha jauno miško.

Nerimi Kursuoja Garlaiviai

Jau 8 val. ryto pirmieji garlaiviai sustoja miesto centre esančioje prieplaukoje ir iš jų išsipila darbininkų ir tarnautojų būriai. Tai tolimų Vilniaus priemiesčių gyventojai atvyksta į darbą miesto įmonėse ir įstaigose.

Garlaiviai Nerimi riša miesto centrą su Turniškėmis, esančiomis už 10 km. nuo miesto. Dalis miesto dirbančiųjų gyvena prie Neries esančiuose Valakumpiuose, Kalvarijoj ir kitur ir kasdien garlaiviais vyksta į savo darbovietes.

Šventadieniais ir nedarbo dienomis daug vilniečių garlaiviais važiuoja į netoli miesto esančią gražią Verkių vasarvietę, kur dideliame parke, senos pilies griuvėsių aplinkoje pailsi po savaitės darbo. Tokiomis dienomis ekskursijoms paleidžiamas kursuoti papildomas garlaivis. Be to, miesto centre gyveną dirbantieji garlaiviais važiuoja į užmiestį ten turimų individualinių daržų apdirbti.

Keleivių skaičius nepastovus. Darbo dienomis pervežama 5 — 700 žmonių, o poilsio dienomis šis skaičius pašoka iki 1,200 ir daugiau. Numatoma, kad sušilus orui ir prasidėjus maudymosi sezonui keleivių skaičius padidės ir tada nuolat kursuos 3 garlaiviai.

Spaustuvininkai Grąžinami Prie Savo Darbo

Ryšium su karo pabaiga ir susidarius palankesnėms sąlygoms praplėsti spaustuvių darbą, pagal Leidyklų ir Poligrafijos Valdybos prie Lietuvos TSR LKT paraiškas Liaudies Komisarų Taryba priėmė nutarimą įpareigoti visų liaudies komisariatų ir žinybų vadovus grąžinti Leidyklų ir Poligrafijos Valdybos žinion raidžių rinkėjus, linotipininkus, spausdinamų mašinų mašinistus, cinkografus, litografus ir knygrišius, dirbančius ne savo specialybės darbą ir neužimančius atsakingų vietų, bei neįsigijusius naujos, aukštesnės kvalifikacijos specialybės.

PRANEŠIMAI

PHILADELPRIA, PA.

Moterų Kliubo susirinkimas įvyks 20 d. rugsėjo, 8 v. v., 735 Fairmount Ave. Draugės, dalyvaukite visos, turime svarbių reikalų apsvarstymui, mūsų ateities veikimui. O kurios galite megst ir neturite vilnų, prašau ateit į susirinkimą, aš atnešiu vilnų. — Sekr. Šmitienė. (218-219)

BAYONNE, N. J.

ALDLD 212 kp. susirinkimas įvyks antradienį, rugsėjo 18 d. 7:30 v.v. Kliubo salėje, 2 W. 22nd St. Draugai, būtinai dalyvaukite šiame susirinkime, mes turime svarbių dalykų apkalbėti kas link žieminio veikimo ir yra atėjus senai laukta knyga —Bernardo Gavelio Klaida— kurią privalote atsiimti. **P. Janiūnas,** sekr. (217-218).

KRISLAI

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Kiuboje, taipgi Washingtone ir Cincinnati. Žadėjo jis parašyti Laisvei savo atsiminimų.

★ ★ ★

Žymusis amerikiečių - lenkų darbininkų vadas, **Leonas Krzycki,** šiomis dienomis išvyko Lenkijon. Jį kvietė Lenkijos Darbo Unijos.

Apsilankęs Lenkijoj, savo tėvų žemėje, Krzyckis mano vykti tūlam laikui į Tarybų Sąjungą.

Būdamas Amerikos Slavų Kongreso prezidentu, Krzyckis, be to, ėjo eilę kitų svarbių pareigų, visuomet stovėdamas su pažangiąja Amerikos visuomene, niekad nebodamas to, ką apie jį rašo lenkiški fašistai.

Kadaise jis buvo Am. socialistų partijos pirmininku.

Šitų žodžių rašytojui ne sykį teko būti įvairiuose mitinguose, kur dalyvavo Leonas Krzyckis. Jis manyje visuomet padarė gilaus įspūdžio savo iškalbumu ir taktu.

Taigi pasekmingos jam kelionės!

Scranton, Pa.

Dainuos B. Ramoškaitė

Muzikos ir dainų mylėtojai, su džiaugsmu sutiko žinią, kad teks girdėti Scrantone dainuojant Birutę Ramoškaitę, sausio 21, 1946 m., puošniausioj šio miesto salėj, Masonic Temple.

Mūsų mylimą dainininkę užkvietė dainuoti Scrantono Filharmonijos Orkestros Asociacija, kuri kiekvienais metais surengia keturis koncertus ir parduoda tik sezoninius tikietus. Reiškia, kad tie, kurie norės girdėti Birutę dainuojant, turės nusipirkti tikietą dabar ir dėl visų keturių koncertų. Jos dainas akompanuos kalbama Filharmonijos Orkestra.

Mums, kaipo lietuviams, labai yra malonu, kad šios Filharmonijos valdyba, iš šimtų dainininkių, pasirinko mūsų tautietę Birutę. Tas tik parodo, kad jos sunkaus darbo pastangos teikia pageidaujamus vaisius.

K. Genys.

DETROIT, MICH.

Detroito Lietuvių Moterų Pažangos Kliubo susirinkimas įvyks trečiadienį, rugsėjo 19 d., 7:30 v.v. Draugijų Salėje, 4097 Porter. Po susirinkimo turėsime arbatėlės ir užkandžių atžymėjimui karo pabaigos ir pergalės. Narės dalyvaukite skaitlinga. **Valdyba** .(217-218)

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

SALAD MERGINOS
PATYRUSIOS IR BE PATYRIMO
$32.50
6 DIENOS — 8 VALANDOS
B. ALTMAN
RESTAURANT 5-TOS LUBOS
34TH STREET & 5TH AVE.
N. Y. C.
(224)

MERGINOS VIRŠAUS 16
LENGVAS PAKAVIMO IR FABRIKO DARBAS
Moteriški Apatiniai
Patyrimas Nereikalingas
Gera Alga—Nuolatinis Darbas
LINKSMOS DARBO SĄLYGOS
KREIPKITĖS
MARK KNITTING MILLS
26 Palisade Ave., Bergenfield, N. J.
(ARTI KAMP. PALACE TEATRO)
DUMONT 4-1111
Bus No. 10, 12—P. S. Bus 90, 72, 86 & 54
(220)

FILE CLERK—TYPISTĖ
GRAND CENTRAL APYLINKĖJE
TELEFONUOKITE MISS LEE
MURRAY HILL 4-1761.
(221)

MERGINOS—MOTERYS
GERA ALGA—VIRŠLAIKIAI
Lengvas Darbas. Nuolatinis darbas.
Vienoj iš didžiausių muilo išdirbystėje
JOHN T. STANLEY CO., Inc.
642 WEST 30TH ST., NEW YORK
(X)

MALE and FEMALE
VYRAI ir MOTERYS
REIKIA FINIŠERIŲ IR ABELNAI SIUVĖJŲ
Nuolatinis Darbas.
DE VINCENZO & YULA,
28-30 East 4th St., New York.
(220)

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

Tuojau Reikia
VYRŲ
prie
Kirpimo Darbo
Brake Operatorių
Punch Presų Operatorių
Pagelbininkų Gun Lydytojų
Spot Lydytojų
Spot Lydymui Mokinių
Materialų Kilnotojų
Ir Paprastų Darbininkų
Dėl Popietinių Šiftų
Puikiausia pokarinė ateitis
SECURITY STEEL EQUIPMENT CO.
Avenel Street Avenel, N. J.
(219)

PATYRĘ
AUTO MECHANIKAI
Darbas prie visokių išdirbysčių karų. Nuolatinis darbas; dabar ir ateityje. Geros darbo sąlygos, gera alga. Didelė pilnai įrengta dirbtuvė. Lokalinė gerai nusistovėjusi įstaiga; 24 metai po tuom pačiu managementu.
E. ROBISON, INC.
Hartsdale Ave., Hartsdale, N. Y.
WHite Pls. 8866
(219)

PAGELBININKAI
Prie Body Work ir Maliavojimo
GEROS ALGOS
VICTOR AUTO BODY
1159-61 Blvd., Bayonne, N. J.
(221)

VYRAI
GUMOS FABRIKUI
Patyrimo Nereikalaujama
Mokykitės nuujo amato.
Gyvenimas ir darbas laukuose.
MARTIN RUBBER CO.
LONG BRANCH AVENUE,
LONG BRANCH, N. J.
(222)

SIUVĖJAS—PROSYTOJAS
Hoffman Mašina. Reikalingas suaugęs vyras. Nuolat ar dalini laiko darbas.
TUXEDO RENTAL PARLOR
898 Rogers Ave., Brooklyn.
(218)

VYRAI & BERNIUKAI
Nelavinti fabriko darbininkai
PASTOVUS NUOLAT
Pakilimai
40 Valandų, 5 Dienos
Laikas ir pusė už viršlaikį.
94 MOTT ST. (ARTI Canal)
(219)

VYRAI
NUOLATINIS DARBAS
CHEMICAL OPERATORIAI
MATERIALŲ KILNOTOJAI
PEČKURIAI
SARGAI
IR
Išsiuntimų, Sandėlių ir Priėmimų Dept. Pagelbininkai
KREIPKITĖS DABAR
(9:00 A.M. iki 4:00 P.M. Kasdien)
The Egyptian Lacquer Mfg. Co.
Jacobus Ave., So. Kearny, N. J.
(No. 1 ar No. 108 Busai iš Newark ar Jersey City).
(220)

APVALYTOJAI, Ofisinių Namų, dienom, naktim, nuolat. $40, įskaitant viršlaikius.
INGE, 59 Pine St., New York City.
(X)

STALIORIAI
PRIE RAKANDŲ TAISYMO
GERTZ DEPARTMENT STORE,
162-10 JAMAICA AVE., JAMAICA, L. I.
(218)

RAKANDŲ UŽBAIGĖJAI
Paruošimui naujų rakandų pristatymam.
GERTZ DEPARTMENT STORE,
162-10 JAMAICA AVE., JAMAICA, L. I.
(218)

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

MERGINOS
LENGVAM FABRIKO DARBUI
Taipgi
MERGINOS OFISO DARBUI
Nuolat
Viršlaikiai jei pageidaujama
Proga pakilimams
P. J. BREIVOGEL CO.
ROOM 33, 65 NASSAU ST.
NEW YORK, N. Y.
TELEFONAS: RECTOR 2-6865
(219)

MERGINOS-MOTERYS
PATYRIMAS NEREIKALINGAS
FABRIKO DARBAS
PASTOVUS
NUOLAT. GERA ALGA
40 VALANDŲ, 5 DIENOS
LAIKAS IR PUSĖ UŽ VIRŠLAIKĮ
94 MOTT ST. (ARTI CANAL)
(219)

VALYTOJOS, Ofisinių Namų, Nuolat, $31, įskaitant viršlaikius.
INGE, 59 Pine St., New York City.
(X)

REIKIA VYRŲ
90c Į VALANDĄ
PAPRASTAI DIRBAMA VIRŠLAIKIAI
Glendale Steel Corp.
Cooper Ave. & Dry Harbor Road
GLENDALE, L. I.
Telephone: HAVEMEYER 8-1100
(221)

REIKIA VYRŲ
Prie
FARMŲ DARBO
BREISACHER FARM,
CLOSTER, N. J.
TELEFONAS CLOSTER 136
(220)

APVALYTOJAI
Pastovus darbas bankoje, su patogiais ofisais Manhattan, Bronx ir Brooklyn. 5-kių Dienų savaitė. Alga $125 į mėnesį pradžiai. Kreipkitės ant 3-čių lubų, 41 Broad Street, N. Y. C.
(223)

REIKIA MOLDERIŲ
GELEŽIES FOUNDREI
M. A. DETRICK CO.,
111 GOTTHART ST.,
NEWARK, N. J.
(223)

VYRAI
Patyrimas nereikalingas. Abelnas fabriko darbas. Sena, patikima organizacija.
75c Į VAL. PRISIDEDA VIRŠLAIKIAI
STANDARD BRANDS, Inc.
Kent Ave. & Morton St., Brooklyn.
(223)

JAUNI VYRAI; patyrimas nereikalingas; geros algos; daug viršlaikių. Constructional Display, 10 Longworth St., Newark, N. J.
(219)

VYRAI—BERNIUKAI
GERA ALGA. VIRŠLAIKIAI.
Lengvas Darbas. Nuolatinis darbas.
Vienoj iš didžiausių muilo išdirbystėje
JOHN T. STANLEY CO., Inc.
642 WEST 30TH ST., NEW YORK
(X)

PAPRASTI DARBININKAI
Nuolatinis Darbas.
UNITED CORK CO'S
Foot of Central Ave., Kearny, N. J.
Telefonas MARKET 2-1600.
(Central R.R. of N. J., į Kearny Sta.)
(219)

100 Dailydžių
DĖL
Konstrukcijos Darbo
PRIE
FORT MONMOUTH, N. J.
58 VALANDŲ SAVAITĖ
Laikas ir pusė už viršlaikius. Busais transportacija gali būti sutvarkyta į darbo vietą.
Tuller Construction Company
TELEF.—EATONTOWN 400
(219)

VYRAI IR BERNIUKAI
Pasiuntinėjimams drabužių centre.
70c Į VALANDĄ
PILNAM IR DALIAI LAIKO.
ROSE TRUCKING CO.,
133 West 41st St., N.Y.C.
(218)

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIĖJIMAMS ĮSTAIGA
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Patogiai ir gražiai įruoštas atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 SO. 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel EVergreen 4-9508

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Tik Mėnuo Beliko Gauti Kariškiam Balotus

Iš miestavos Rinkimų Tarybos raštinės, 400 Broome St., New Yorke, praneša, kad prašymai balotų užmiestyje esantiems kariškiams turi būti toje raštinėje gauti ne vėliau spalių (Oct.) 15-tos.

Pranešimas pažymi, kad pirmiau pažymėtoji šio mėnesio data, kaipo paskutinė, buvo klaidinga.

Turintieji tarnyboje kariškių raginami gauti iš CIO unijų, Darbo Partijos ar iš Komunistų Partijos tų organizacijų išleistas balotui užsisakyti atvirutes ir skubiai pasiųsti kariškiams.

Tiesa, kad dabar, karui pasibaigus, daugelis laukia savo kariškių sugrįžtant namo. Tačiau palyginamai mažas nuošimtis iš miesto kelių šimtų tūkstančių kariškių spės sugrįžti laiku, kad namie užsiregistruotų ir galėtų balsuoti pradžioje lapkričio būsiančiuos miesto majoro ir Miesto Tarybos narių rinkimuose.

O tie rinkimai bus labai svarbūs. Visas pasaulis daugiau žiūri į New Yorko miesto rinkimus, negu į daugelio atskirų ne labai žymių, ne daug ginčijamų valstybėlių rinkimus. Pagaliau, New Yorko miestas su savo pusaštunto miliono gyventojų yra didesnis už daugelį valstybėlių. O savo įtaka į vieną iš dviejų žymiausių pasaulio valstybių — į visas Jungtines Valstijas — yra svarbesnis už daugelį didokų valstybių.

Iš to jau aišku, kaip svarbu, kad New Yorko miestas balsuotų pažangiai, demokratiškai. Ir tame svarbu kiekvieno balsas. O už vis svarbesnis balsas tų, kurie kariavo, kraują liejo ir šiaip daugiausia paaukojo už demokratiją. Pernai, prezidentiniuose rinkimuose, kaip žinia, kariškiai apie 3 balsais prieš 1 balsavo pažangiai — už Rooseveltą.

Šiemet, gal būt atsidėdami, kad kariškiai sugrįšią namo, patys kariškiai ar jų namiškiai balsavimo klausimą yra apleidę. Pradžioje šio mėnesio kariškiams buvo pareikalauta tik apie 1,000 balotų. Pernai balsavo šimtai tūkstančių kariškių.

G. Waresonas Išvyko į Užmiestį Darbui

George Wareson gale pereitos savaitės išvyko į Brooktondale, N. Y., pas lietuvį ūkininką Laskį, padirbėti prie jo budinkų (karpenterio darbų). Tenai bus apie porą savaičių.

Jurgio pasiges Lietuvos žmonėms Drabužių Centre, kur jis būna dažnus darbininkas. Jisai taipgi yra Laisvės direktorių tarybos narys ir Literatūros Draugijos 1 kuopos finansų sekretorius, tad jis ir Laisvės įstaigoje tankus svečias su įvairiais darbais-darbeliais. Linkime sekmingai nudirbti gero laisviečio Laskio darbus, bet ten neapsiprasti, nes brooklyniečiai lauks sugrįžtančio.

R.

SUSIRINKIMAI

MOTERŲ ATYDAI

Moterų Kliubo susirinkimas įvyks šį ketvirtadienį, rugsėjo 20-tos vakaro 8 val., 419 Lorimer St., Brooklyne. Literatūros Draugijos skyriaus narės gaus naują knygą — apysaką "Bernardo Gavelio Klaida." Parašė R. Mizara. Kviečiame ir ne nares. — Valdyba. (218-219)

Policijos Pensijų Fondas sutiko paleisti ant pensijos 93 policistus.

BŪKITE MADISON SQUARE GARDENE PAREIKŠTI BALSĄ UŽ DARBUS IR SAUGUMĄ VISIEMS!

Komunistų Partijos 26 metų sukakties mitinge šio antradienio vakaro 7:30, Madison Square Gardene, New Yorke, kaip tik tais svarbiausiais klausimais bus ir kalbama, apie juos dainuojama.

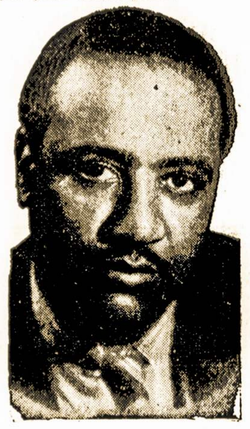

Benjamin J. Davis, Jr.

Prakalbas sakys ilgamečiai kovotojai už tuos principus.

William Z. Foster, vadas darbininkų ankstybųjų kovų už unijizmą.

Ben Davis, kuris per kovas už darbo žmonių reikalus dabėjo į Miesto Tarybą, ten pavyzdingai atstovauja tuos reikalus ir vėl yra kandidatu iš New Yorko miesto.

Robert Thompson, jaunas amžiumi, bet senas kovotojas.

Peter V. Cacchione, per kovas už teises ir paramą Pirmojo Pasaulinio Karo veteranams ir bedarbiams laike pereitos krizės atėjęs į Komunistų Partiją. Per tą partiją atėjęs į Miesto Tarybą. Jon buvęs išrinktas iš Brooklyno jau du kartu ir dabar kandidatas trečiam terminui.

Israel Amter, senas kovotojas už darbo žmonių reikalus. Vargiai randasi New Yorko apskrityje gatvės kampas, ant kurio jis nebūtų sakęs prakalbas už darbus ir teises visiems, už nedarbo apdraudą, už unijizmą. Jis jau ne jaunas amžiumi ir ne geležinės sveikatos, bet kovai už gerovę žmonėms jis dar suranda energijos.

Dr. Bella Dodd, Mokytojų Unijos įstatymdavystei atstovė N. Yorko valstijos ir miesto įstaigose. Jinai ugningai iškelia darbo žmonių reikalus ir informuoja visuomenę apie naudingus ar žalingus įstatymdavystėse iškeltus bilius, pataria, kas reikalinga paremti, prieš ką kovoti.

Jūs sutiksite, kad tiktai išgirdimui vieno kurio iš tų žymių kalbėtojų ir kovotojų verta dalyvauti mitinge. Gi ten greta prakalbų bus įspūdingas spektaklis su apie dviem šimtais dainininkų, aktorių, šokėjų, tarpe tų — Laura Duncan, Jack De Merchant, Bernie Hern, Jefferson Chorus, Dance Group.

Israel Amter

Veikalas perstato istoriškas praeities kovas už žmonių laisvę ir gerovę.

Pribūkite Anksti.

Komunistų Partijos didieji mitingai, Gardene, visuomet prasideda ir baigiasi laiku, 7:30 iki 11 val.

Kad nereikėtų pavėluoti laukiant tikietų prie langelio, įsigykite tikietą iš anksto pas Lietuvių Komunistų Kliubo narius. Kaina 60c. ir $1. Šėdynės nerezervuotos, anksčiau nuėjęs pasirinksi geresnę vietą. Tikietai pas kliubiečius gaunami iki 6:30 vitingo vakarą.

Iki pasimatymo rugsėjo 18-tos vakarą, Madison Square Gardene, 50th St. ir 8th Ave., New Yorke!

Lietuvių Kom. Kliubas.

Nuo armijos pirktas 44 keleivių lėktuvas DC-4 atlikęs iš New Yorko į Dubliną, Airijoj, kelionę per 15 valandų ir 29 minutes. Pakelyje dar buvęs sustojęs Newfoundlande.

Mažajam vyrukui kostiumėlio 9022 kelnaitės tinka siūti iš vilnonio ar iš corduroy, marškiniukai iš marškonio ar medvilnės, taipgi galima siūti overalls. Forma gaunama 1 iki 10 dydžio.

Užsakymą, pažymėjus numerį ir dydį, sykiu su 20 centų, siųskite: Mary Sincus, 427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

Malioriai Laikosi Vieningai

Streikuojantieji New Yorke 10,000 maliorių laikosi vieningai ir pavyzdingai. Pikietuojami visi didesnieji darbai. Ir daugelis atskirų samdytojų pradėjo atsiliepdinėti.

Antrą streiko dieną, pirmadienį, jau buvo pasirašyta daugiau šimto atskirų sutarčių. Pasirašiusiųjų sutartį darbininkai tuojau grįžta darban. Buvo sugrįžę apie 1,000 darbininkų.

Derybos su organizuotais samdytojais vedamos Valstijinės Tarpininkavimo Tarybos raštinėj.

Aplankius Sergantį Joną Mačinską

Jonas jaučiasi labai prastai, smarkūs skausmai labai jį kankina. Jis nori, kad darytų operaciją, bet daktarai nesiskubina. Mat, kada žmogus neturi pilnų kišenių pinigų, tai ir su visokia pagalba niekas nesiskubina, nepaisant, kaip būt reikalinga.

Pirmiausiame pranešime buvo klaidingai pažymėtos lankymo valandos. Yra tokios: **trečiadieniais ir sekmadieniais nuo 2-4.**

G. Waresonas.

MIRĖ

Paul Janušionis 57 m. amž., gyveno 28 Catherine St., Brooklyn, N. Y., mirė rugsėjo 16 d. Kūnas pašarvotas namuose, po viršminėtu antrašu. Laidotuvės įvyks rugsėjo 20 d. Šv. Jono kapinėse. Laidotuvių pareigomis rūpinasi grab. Garšva.

Velionis paliko nuliūdime našlę Anną, sūnų Paul, dukterį Anną, tris anūkus, marčią ir žentą.

135 TŪKSTANČIAI UŽSIRAŠĖ GAUTI NEDARBO APDRAUDĄ

New Yorko valstijos industrinis komisionierius Edward Corsi paskelbė, kad per vieną savaitę, pasibaigusią su rugsėjo 7-ta, 38,057 New Yorko valstijos darbininkai užsiregistravo gauti nedarbo apdraudą.

Sykiu su pirmiau užsiregistravusiais, tą savaitę valstijoj buvo 135,420 asmenų, reikalaujančių bedarbio mokesčių.

Viso per savaitę bedarbio mokesčius gavo 48,830 asmenų. Skirtuma tarp skaičiaus prašytojų ir gavėjų buvo ta, kad kiti buvo ką tik užsiregistravę, tik pradėję laukimo laikotarpį. Dar kitų prašymai buvo nepatenkinti dėl įvairių kitų priežasčių — neaiškumų, reikalo tyrinėti ir kitokių.

Iš prašytojų nedarbo apdraudos, 32,043 jos prašė pirmu kartu šiais apdraudos metais, kurie rokuojasi ne nuo Naujų Metų, bet nuo birželio 4-tos iki kitų metų birželio ketvirtos.

Reikalavimų apdraudos mokesčių iš "upstate" atėjo 73,930, iš paties didmiesčio su priemiesčiais 58,749. Iš tų 41,636 buvo miesto, o 17,113 priemiesčių žmonės.

"Upstate" didžiausius skaičius bedarbių registrantų turėjo: Buffalo— 36,813, Rochester —10,130.

Kas Gauna Apdraudą

Nedarbo apdrauda nėra labdarybė. Nereikia būti biednu,kad ją gauti. Tai yra teisė visų tų, kurie bėgiu pereitų metų dirbo ir kurie dabar galėtų ir norėtų dirbti, jeigu būtų tinkamas darbas pagal jų specialybę, su atitinkama mokestimi. Gauna visi bedarbiai, kurių samdytojai paeina po tuo įstatymu. Po juo paeina didžiuma industrinių darbininkų, dirbančių šapose, kur dirba ne mažiau 4 darbininkai.

Nedarbo apdrauda išmokama ne visiems vienoda nei pagal reikalą. Moksties sumą nustato pagal tą, kiek uždirbai dirbdamas. Mokesčių gavimas prasideda už dviejų savaičių po užsiregistravimo. Taigi, registraciją neverta atidėlioti, atlikite tuojau po netekimo darbo. Apdrauda mokama laikinai ar visiškai netekusiems darbo.

Užrašykit Laisvę Savo Draugui.

REIKALAVIMAI

Reikalingas darbininkas ar darbininkė dirbti restauracijoje. Valandos nuo 7:30 ryto iki 3 val. dieną. Antrašas: 287 Morgan Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. EV. 4-9283. (218-220)

Notice is hereby given that Italian American Wine Co., Inc., of Brooklyn, New York, has registered its trade-mark "Cordova" with the Secretary of State of New York, to be used on wines. (231)

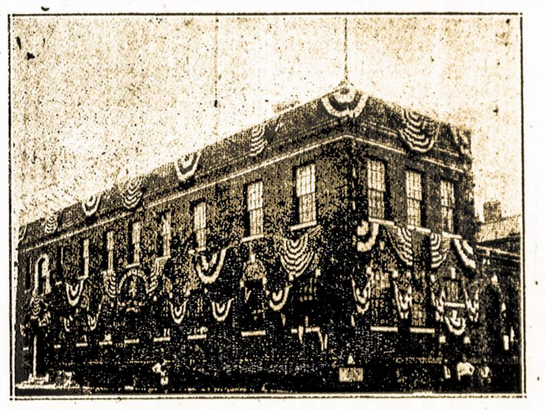

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLIUBAS
JUOZAS ZAKARAUS KAS, Manager
PUIKI LIETUVIŲ ĮSTAIGA
Tinkama draugijų susirinkimams, baliams, vestuvėms ir kitokiems pokiliams.
280 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.
Kampas Stagg Street. Telephone EVergreen 4-9672
MALONIAI PRIIMAME SVEČIUS, VIETINIUS IR IŠ KITUR.

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. PETRIKA
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais uždaryta

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. DEGUTIS, Savininkas
PRIEINAMOS KAINOS
306 UNION AVENUE
Tarpe Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN 6, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Kampas Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

LITUANICA SQUARE RESTAURANT
STANLEY RUTKŪNAS
SAVININKAS
Puikiausia Lietuvių Restauracija Brooklyne
PAUKŠTIENOS PIETŲS ANTRADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių.
Atdara kas dieną ir naktį apart sekmadienių.
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

PASILINKSMINKITE
Central Brooklyne
pas
ANDRIŲ A. PURICKĮ
GERAS ALUS
ir
VALGIAI
48 GOLD STREET
BROOKLYN, N. Y.
Telefonas CU. 6-8629

Lietuviškas
Traktyrius
Didelis pasirinkimas visokių vynų ir degtinės
Geri Užkandžiai
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499.

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Nupiešiam Planus
Darome ir Pritaikome Akinius.
Drs. Stenger & Stenger
Optometristė
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8842

OFICIALIS LDS OPTIKAS
OPTICAL CO.
UNION SQ.
147 FOURTH AVE.
Arti 14th St.
Akis Ištiria
GYDYTOJAI
100 nuoš. unija šapoj
Telef.: GR. 7-7553
DETROITE: 2539 Woodward Avenue, 602 Hofmann Bldg.
N. SHAFFER, WM. VOGEL, Direktoriai

J. GARŠVA
GRABORIUS-UNDERTAKER
Laidotuvių Direktorius
VELTUI ŠERMENINĖ
(KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom krikštynom ir kitkam.
231 Bedford Ave.
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

Lietuvių Kūro Kompanija
Nelaukite, iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto, nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.
Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turi Oil Burners. Kūro Reikalu prašome kreipti
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 GRAND ST. BROOKLYN. N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

Persodinam Deimantus jums belaukiant. Turime ekspertus taisymui laikrodžių ir laikrodėlių.
Mes turime įvairių rūšių laikrodėlių: Bulova, Benrus, Gruen, Longines, Jules, Jurgensen.
ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel: ST. 2-2178 ATDARA VAKARAIS